

Datatilsynet

Årsberetning

2018

Datatilsynet

Årsberetning

2018

Indhold

Til Folketinget	4
Nyt retsgrundlag	6
Databeskyttelsesforordningen	6
Databeskyttelsesloven	7
Om Datatilsynet	9
Datatilsynets opgaver	9
Datatilsynets organisation	9
Datarådet	10
Sekretariatet	11
Året i tal	14
Lovforberedende arbejde, folketingsspørgsmål mv.	15
Rådgivning og vejledning	16
Klager	17
Tilsynssager og sager på Datatilsynets eget initiativ	18
Ansøgninger, tilladelser, godkendelser mv.	19
Internationale sager	20
Rådgivning og vejledning	22
Databeskyttelsesdagen 2018	23
Vejledning om ansættelsesretlige forhold	23
Vejledning om tilsyn med databehandlere	23
Kryptering af e-mails	24
CAMPUS-kursus	25
Podcast om databeskyttelsesforordningen	26
Informationssportalen sikkerdigital.dk	26
Specialesamlinger på Det Kgl. Bibliotek	26
Høringer over lovforslag mv.	27
Lov om ændring af lov om Udbetaling Danmark	28
Lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og udlændingeloven	29
Tilsyn	30
Klagesagsbehandling	31
Afgørelse om modelaftale/sletning	31
Afgørelse om indsigt i sikkerhedsbrud	32
Sager på eget initiativ	33
Plan for tilsyn	33
Tilsyn i 2018	33
Tilsyn vedr. behandlingssikkerhed	35
Juridiske tilsyn	36
Internationale tilsyn	36
Oversigt over udførte tilsyn i 2018	37

Anmeldelse af brud på persondatasikkerheden	39
Antallet af anmeldelser af brud på persondatasikkerheden i 2018	39
Baggrunden for persondatasikkerhedsbruddene	41
Behandlingen af anmeldelser af brud på persondatasikkerheden	43
Internationalt samarbejde	44
Artikel 29-gruppen	45
Det Europæiske Databeskyttelsesråd (EDPB)	45
Særlige internationale tilsynsforpligtelser	46
Schengen-informationssystemet (SIS)	46
Told-informationssystemet (CIS)	47
Eurodac	47
Visum-informationssystemet (VIS)	48
Indre Markeds-informationssystemet (IMI)	48
Eurojust	48
Europarådet	49
Berlin-gruppen	49
Nordisk samarbejde	51
Den europæiske konference	51
Den internationale konference	52
Grønland og Færøerne	53
Regler for Grønlandsk virksomhed med fast driftssted i Danmark	53
2. del: Retshåndhævelsesloven	56
Klage – Rigsadvokatens videregivelse af tredjemand	57
Tilsyn hos Direktoratet for Kriminalforsorgen	57
Bilag 1: Oversigt over lovgivning mv.	61
Love, bekendtgørelser og vejledninger	61
Bilag 2: Persondataloven	64
Statistiske oplysninger om persondataloven	64
Lov om ændring af tv-overvågningsloven	65
Klage over SKATs behandling af personoplysninger	66

Til Folketinget

Persondataloven er pr. 25. maj 2018 blevet afløst af nye databeskyttelsesregler i form af en generel forordning fra EU om beskyttelse af personoplysninger, som gælder i både den private og offentlige sektor (databeskyttelsesforordningen), og den danske databeskyttelseslov, der supplerer reglerne i forordningen. Retshåndhævelsesdirektivet, som også var en del af EU's databeskyttelsespakke, blev gennemført i dansk ret ved lov nr. 410 af 27. april 2017 om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger.

Datatilsynet har i 2018 brugt betydelige ressourcer på at rådgive og vejlede om de nye databeskyttelsesregler. Det gælder herhjemme, hvor tilsynet hver dag håndterer mange telefoniske og skriftlige forespørgsler, og samtidig hermed løbende træffer afgørelser i konkrete sager, der kan tjene som vejledning for andre, og udarbejder vejledninger mv. Datatilsynet har bl.a. i forlængelse af tilsynets arbejde med betænkningen om databeskyttelsesforordningen i 2018 været ansvarlig for offentliggørelse af 8 nye nationale vejledninger om reglerne, som supplerer de 5 vejledninger, som tilsynet offentliggjorde i 2017. Datatilsynet yder imidlertid også en aktiv indsats på dette område i europæiske sammenhænge. Tilsynet har i 2018 – i regi af Det Europæiske Databeskyttelsesråd – således bidraget til udarbejdelsen af 13 nye fælleseuropæiske vejledninger mv. om forordningen. Alle de nævnte vejledninger kan sammen med en række praktisk anvendelige danske skabeloner til f.eks. opfyldelse af oplysningspligten og indsigtsretten findes på Datatilsynets hjemmeside.

I 2018 har Datatilsynet også brugt ressourcer på internt at sikre, at tilsynet er i stand til at håndtere det nye retsgrundlag og ikke mindst de mange nye opgaver, som Datatilsynet har fået i den forbindelse. Der er som følge heraf bl.a. i løbet af året foretaget en opnormering i antallet af medarbejdere i tilsynet på en række helt centrale områder.

Fra og med den 25. maj 2018 gælder der – som noget nyt – f.eks. en generel forpligtelse for alle dataansvarlige til som udgangspunkt at anmelde brud på persondatasikkerheden til Datatilsynet. For at gøre det nemt og enkelt for virksomheder og myndigheder at indberette sikkerhedshændelser på databeskyttelsesområdet og en række andre områder, har Datatilsynet og en række andre myndigheder i samarbejde med Erhvervsstyrelsen i maj 2018 på Virk.dk lanceret én fælles digital løsning for anmeldelser af sikkerhedshændelser. Initiativet skal understøtte, at virksomhederne og myndighederne kun skal indberette hændelser én gang, ét sted frem for at skulle indberette stort set samme information flere steder. Datatilsynet har i andet halvår af 2018 brugt mange ressourcer på at behandle de mange anmeldelser af brud på persondatasikkerheden, som tilsynet modtager.

Til trods for de mange ressourcer, som tilsynet har brugt på at forberede overgangen til de nye databeskyttelsesregler, jf. ovenfor, er det i 2018 alligevel lykkedes for Datatilsynet at foretage 147 tilsyn. Når det gælder Datatilsynets tilsynsvirksomhed, er det i øvrigt vigtigt at være opmærksom på, at foruden de planlagte tilsyn, tager tilsynet også hvert år et antal sager op på eget initiativ (ad hoc tilsyn) som følge af konkrete hændelser, ligesom Datatilsynet i løbet af året behandler et betydeligt antal klagesager. I 2018 har tilsynet således behandlet flere større og ganske principielle sager om behandling af personoplysninger hos såvel offentlige myndigheder som private virksomheder.

Datatilsynet har i 2018 endvidere i samarbejde med nonprofitorganisationen e-mærket udarbejdet en række podcasts om reglerne om databeskyttelse, der særligt henvender sig mod små og mellemstore virksomheder. De første podcasts blev lanceret i april og den sidste i rækken af podcasts blev lanceret i oktober 2018.

I slutningen af oktober 2018 har Erhvervsstyrelsen og Digitaliseringsstyrelsen endvidere lanceret en ny informationsportal, hvor borgere, virksomheder og myndigheder kan finde viden, vejledning og konkrete værktøjer til en sikker digital hverdag. Datatilsynet har bidraget til portalen med information om databeskyttelse.

Særligt for brugere af CAMPUS – den offentlige e-læringsplatform – har Datatilsynet endvidere i 2018 sammen med Moderniseringsstyrelsen udviklet et e-læringskursus i databeskyttelsesforordningen.

Nyt retsgrundlag

Fra og med den 25. maj 2018 har EU's databeskyttelsespakke fundet fuldt ud anvendelse. Samme dag trådte også den nye danske databeskyttelseslov i kraft. Loven supplerer reglerne i databeskyttelsesforordningen på en række punkter.

Databeskyttelsesforordningen

Den officielle titel på databeskyttelsesforordningen er Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EØS-relevant tekst).

Forordningen, der også ofte omtales som persondataforordningen eller bare GDPR, som er den engelske forkortelse for forordningen (General Data Protection Regulation), har fra den 25. maj 2018 afløst direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesdirektivet). Dette direktiv var i dansk ret gennemført ved persondataloven, jf. den tidligere gældende lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger, som senest ændret ved lov nr. 410 af 27. april 2017.

Mange af databeskyttelsesforordningens begreber, principper og regler er allerede kendt fra den tidligere gældende persondatalov. Forordningen indeholder imidlertid nogle nyskabelser, der har til formål at styrke beskyttelsen af personoplysninger.

En forordning er ifølge EU's regler almen gyldig, ligesom den er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat. En forordning virker med andre ord som en lov i medlemsstaterne, og den gælder i den form, den er vedtaget, og den må som udgangspunkt ikke gennemføres i national ret. Der må som udgangspunkt heller ikke være anden dansk lovgivning, der regulerer behandling af personoplysninger, i det omfang dette er reguleret i forordningen. Der er imidlertid i forordningen en lang række områder, hvor medlemsstaterne har ret til at fastsætte supplerende regler for at tilpasse anvendelsen af forordningen eller ligesom skal gennemføre forordningen i national lovgivning.

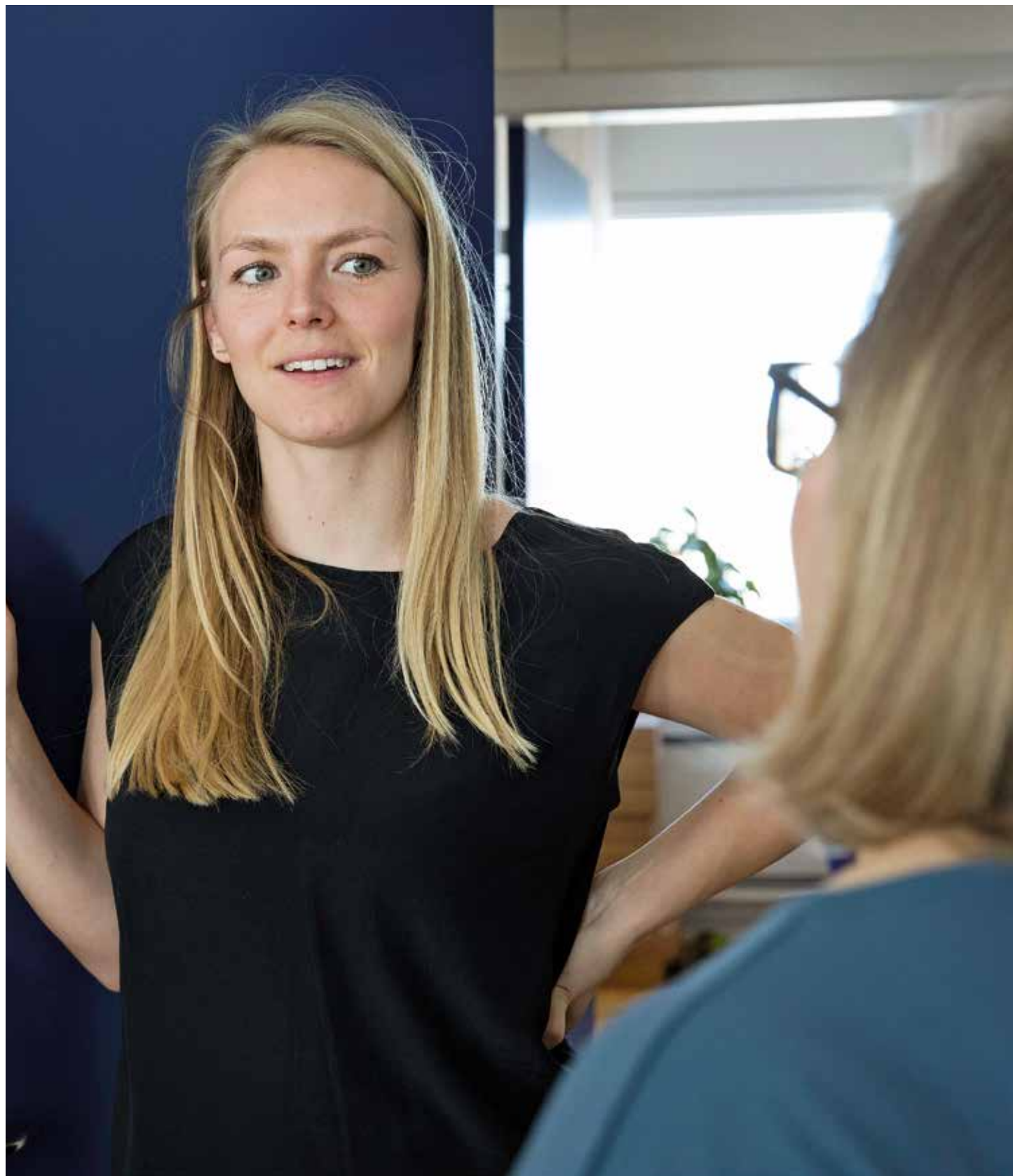
Efter den 25. maj 2018 er det herefter databeskyttelsesforordningen suppleret af databeskyttelsesloven, som fastsætter de generelle regler for databeskyttelse. Hertil kommer reglerne om behandling af personoplysninger i særlovgivningen.

Databeskyttelsesloven

Den 25. maj 2018 trådte lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven) i kraft. Formålet med databeskyttelsesloven er at supplere og præcisere reglerne i databeskyttelsesforordningen. Loven indeholder f.eks. regler om:

- personnummer (CPR-numre).
- behandling af personoplysninger i ansættelsesforhold.
- videregivelse af personoplysninger fra en virksomhed til en anden med henblik på markedsføring, der kræver udtrykkeligt samtykke fra forbrugeren i overensstemmelse med markedsføringslovens § 10.
- begrænsninger i de registreredes rettigheder.

Om Datatilsynet

Datatilsynets opgaver

Datatilsynet er den centrale, uafhængige myndighed, der fører tilsyn med, at reglerne på databeskyttelsesområdet overholdes. Tilsynet med domstolenes behandling af personoplysninger ligger dog hos Domstolsstyrelsen.

Tilsynet med reglerne på databeskyttelsesområdet indebærer et stort antal forskelligartede opgaver. Datatilsynet har i 2018 bl.a. haft følgende opgaver:

- Information, rådgivning og vejledning
- Behandling af klagesager
- Udtalelser om lovforslag og udkast til bekendtgørelser og cirkulærer mv.
- Behandling af anmeldelser af brud på persondatasikkerheden
- Bidrag til besvarelse af spørgsmål fra Folketinget
- Sager på Datatilsynets eget initiativ (inkl. ad hoc tilsyn) herunder tilsyn hos offentlige myndigheder og private dataansvarlige mv.
- Deltagelse i internationale tilsynsmyndigheder og internationalt samarbejde med andre datatilsynsmyndigheder
- Deltagelse i arbejdsgrupper, udvalg mv. i f.eks. EU
- Oplæg på konferencer, seminarer o. lign.

Datatilsynet er endvidere national tilsynsmyndighed for behandling af personoplysninger i en række fælleseuropæiske informationssystemer (bl.a. Schengen-, visum og toldområdet), hvilket betyder at tilsynet fører tilsyn med de danske myndigheders behandling af oplysninger i forbindelse med disse systemer.

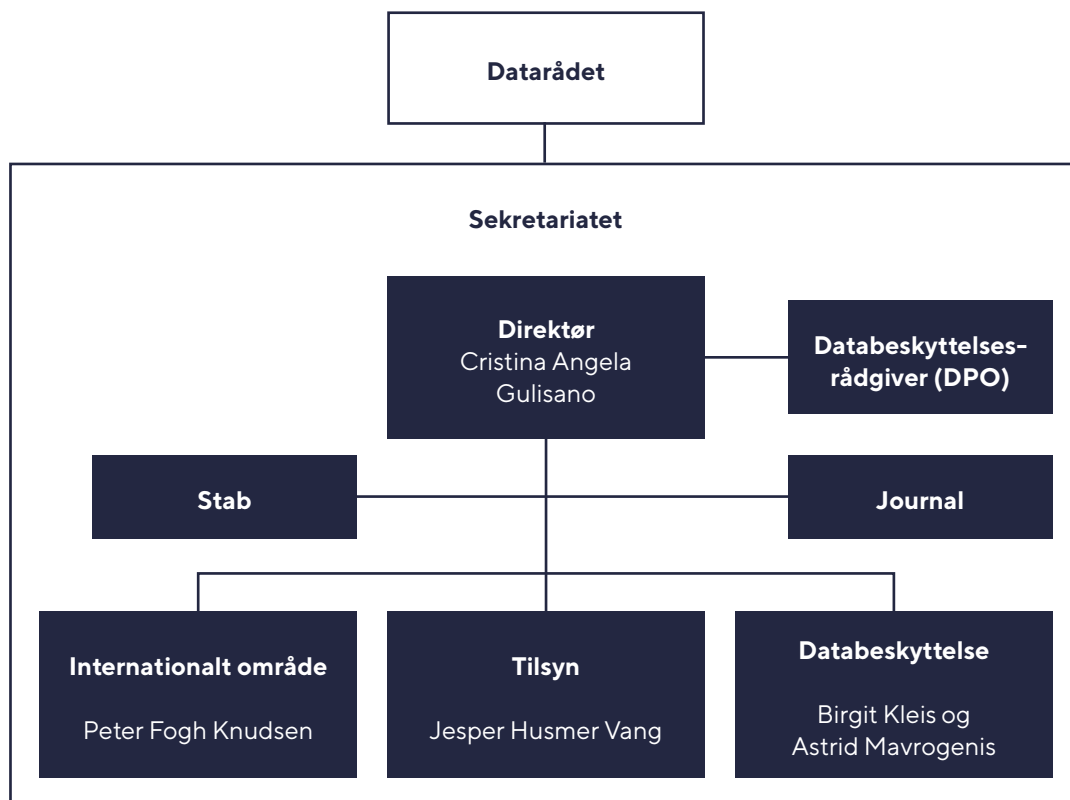
Datatilsynets vision er, at myndigheder og private kender og overholder reglerne for behandling af personoplysninger, og at borgerne kender og kan bruge deres rettigheder. Datatilsynet gør dette muligt og lettere gennem synlighed, information, dialog og kontrol.

Det er endvidere Datatilsynets mission at rådgive om registrering, videregivelse og anden behandling af personoplysninger og føre tilsyn med, at myndigheder, virksomheder og andre dataansvarlige overholder reglerne på området.

Datatilsynets organisation

Datatilsynet består af et råd – Datarådet – og et sekretariat. Datatilsynet udøver sine funktioner i fuld uafhængighed, men har en finanslovmæssig og en vis personalemæssig tilknytning til Justitsministeriet.

Datatilsynets afgørelser er endelige og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Datatilsynets afgørelser kan dog indbringes for domstolene. Datatilsynet er en del af den offentlige forvaltning og er dermed i forbindelse med sin virksomhed omfattet af den regulering, der gælder for forvaltningsmyndigheder. Det vil bl.a. sige offentlighedsloven og forvaltningsloven. Datatilsynet er derfor, når det gælder tilsynets sagsbehandling, undergivet sædvanlig kontrol af Folketingets Ombudsmand.

Datarådet

I forbindelse med overgangen til nyt retsgrundlag blev der efter 25. maj 2018 nedsat nyt Dataråd. Justitsministeren nedsætter Datarådet, som består af 1 formand, der skal være landsdommer eller højesteretsdommer, og af 7 andre medlemmer. Erhvervsministeren og ministeren for offentlig innovation udnævner hver 1 af de 7 andre medlemmer. Datarådet træffer primært afgørelse i sager af principiel karakter. Datarådets forretningsorden, der fastsættes af rådet selv, blev vedtaget på Datarådets første møde den 20. december 2018.

Datarådets medlemmer (pr. 31. december 2018)

Formand, højesteretsdommer Kristian Korfits Nielsen
 Professor, dr.jur. Henrik Udsen
 Kommunaldirektør, Jesper Thyrring Møller
 Advokat, Pia Kirstine Voldmester
 Direktør, Anette Christoffersen
 Formand for Rådet for Digital Sikkerhed, Henning Mortensen
 Sundhedsdirektør, Svend Hartling,
 Advokat, Martin von Haller Grønbæk

Datarådet udnævnes for 4 år. Der kan ske genudpegning to gange. Udpegelsen sker på baggrund af medlemmernes faglige kvalifikationer.

Sekretariatet

Sekretariatet beskæftiger omkring 57 medarbejdere (jurister, it-sikkerhedskonsulenter, kontorpersonele og studenter m.fl.) og varetager Datatilsynets daglige drift under ledelse af en direktør, cand. jur. Cristina Angela Gulisano. De bevillingsmæssige forhold mv. fremgår af Datatilsynets årsrapport for 2018, der er offentliggjort på tilsynets hjemmeside.

Datatilsynets medarbejdere (pr. 31. december 2018)

Direktør, cand.jur. Cristina Angela Gulisano
Kommitteret, cand.jur. Birgit Kleis
Kontorchef, cand.jur. Astrid Mavrogenis
Kontorchef, cand.jur. Jesper Husmer Vang
Kontorchef, cand.jur. Peter Fogh Knudsen
It-chef, civilingeniør, HD, Sten Hansen
Chefkonsulent, cand.jur. Kia Hee Gade
Chefkonsulent, cand.jur. Mia Staal Klintrup
Chefkonsulent, cand.jur. Susanne Richter (Orlov)
Chefkonsulent, cand.jur. Katrine Valbjørn Trebbien
Specialkonsulent, cand.jur. Amanda Lærke Vad
Stabsmedarbejder, cand.soc. Anne Bech
Stabsmedarbejder, cand.scient.adm. Sofie Astrup Malm
Kommunikationskonsulent, cand. mag. Anders Due
It-sikkerhedskonsulent, cand. jur. Allan Frank
It-sikkerhedskonsulent, diplomingeniør Erik Stig Christensen
It-sikkerhedskonsulent, cand.polyt. Marcus Vinther Tanghøj
It-sikkerhedskonsulent, Ph.d., Martin Mehl Lauridsen Schadeegg
It-sikkerhedskonsulent, diplomingeniør Walther Starup-Jensen
It-medarbejder Flemming Nielsen
It-medarbejder Thomas Klarskov Jensen
Kontorfuldmægtig Anne-Marie Müller
Kontorfuldmægtig Helle Jensen
Kontorfuldmægtig Lisbeth Søndberg Liljekrans (Vikar)
Kontorfuldmægtig Mette-Maj Ager Leilund
Kontorfuldmægtig Pernille Jensen
Kontorfuldmægtig Suzanne Stenkvist
Assistent Camilla Knutsdotter Hallingby
Fuldmægtig, cand.jur. Ahang Faraje (Orlov)
Fuldmægtig, cand.jur. Anne Mette Brinch Boll
Fuldmægtig, cand.jur. Betty Nielsen Husted
Fuldmægtig, cand.jur. Camilla Andersen
Fuldmægtig, cand.jur. Camilla Meineche
Fuldmægtig, cand.jur. Cecilie Spendrup Slagslunde
Fuldmægtig, cand.jur. Christine Børglum Sørensen
Fuldmægtig, cand.jur. Ditte Malene Kieler Koefoed

Fuldmægtig, cand.jur. Eva Poskute Winther
Fuldmægtig, cand.jur. Karen Valgreen Knudsen (Orlov)
Fuldmægtig, cand.jur. Kenni Elm Olsen
Fuldmægtig, cand.jur. Lea Bruun (Orlov)
Fuldmægtig, cand.jur. Lise Fredskov
Fuldmægtig, cand.jur. Makar Juhl Holst
Fuldmægtig, cand.jur. Marie Raahauge Christiansen
Fuldmægtig, cand.jur. Michala Nehammer (Orlov)
Fuldmægtig, cand.jur. Mikkel Brandenburg Stenalt
Fuldmægtig, cand.jur. Neda Marica
Fuldmægtig, cand.jur. Nina Donovan Anker
Fuldmægtig, cand.jur. Pernille Ørum Walther
Fuldmægtig, cand.jur. Rasmus Arslev
Fuldmægtig, cand.jur. Rasmus Møller Jakobsen
Fuldmægtig, cand.jur. Sara Koch Jørgensen
Fuldmægtig, cand.jur. Victor Christopher Olsen
Fuldmægtig, cand.jur. Viktor Herskind Ingemann
Fuldmægtig, cand.jur. Zenia Dinesen
Stud.jur. Asta Sprogøe Biilmann
Stud.jur. Hakan Fehmi Secilmis
Stud.jur. Freja Gudmundsson

- afskrivninger	0,1	0,1
Samlet gæld ultimo	0,2	0,1
Låneramme	-	-
Udnyttelsesgrad (i pct.)	-	-

10. Almindelig virksomhed

Der henvises til bemærkningerne under 3. Hovedoversigt

11.11.61. Datatilsynet (Driftsbev.)

1. Budgetoversigt

Mio. kr.	R 2016
Nettoudgiftsbevilling	21,5
Indtægt	1,5
Udgift	21,7
Årets resultat	1,3
10. Almindelig virksomhed	21,7
	1,5

Året i tal

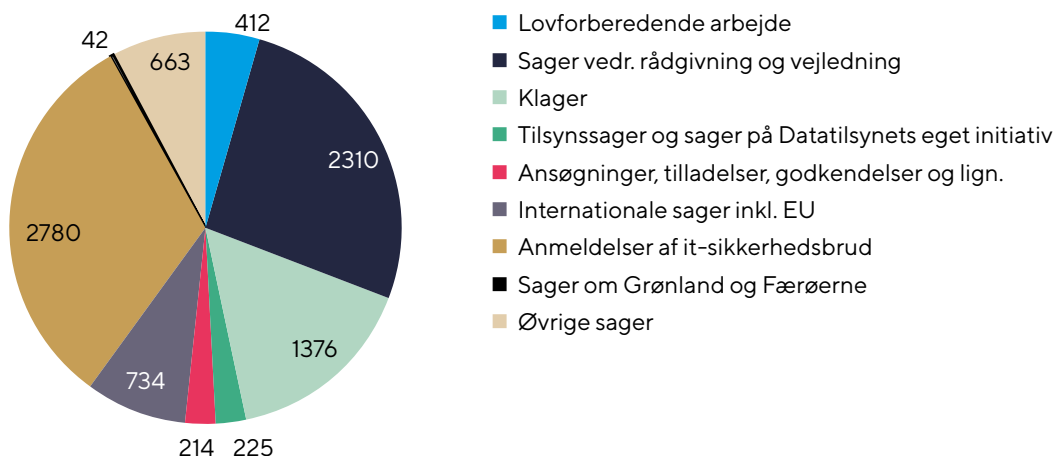
Nedenfor er oplysninger om antallet af nye sager oprettet i Datatilsynets journalsystem i perioden 25. maj 2018 til 31. december 2018. En del af Datatilsynets sagsbehandling er imidlertid en fortsættelse af eksisterende sager. Dette er for eksempel tilfældet, når en anmeldelse ændres, eller en tilladelse forlænges. Disse sager er af praktiske årsager ikke medtaget i statistikken.

Datatilsynet registrerede i alt 8756 nye sager i perioden 25. maj 2018 til 31. december 2018.

Nyoprettede sager 25. maj 2018 til 31. december 2018

Lovforberedende arbejde	412
Sager vedr. rådgivning og vejledning	2310
Klager	1376
Tilsynssager og sager på Datatilsynets eget initiativ	225
Ansøgninger, tilladelser, godkendelser og lign.	214
Internationale sager inkl. EU	734
Anmeldelser af it-sikkerhedsbrud	2780
Sager om Grønland og Færøerne	42
Øvrige sager	663
Sager i alt	8756

Nyoprettede sager 25. maj 2018 til 31. december 2018

Lovforberedende arbejde, folketingsspørgsmål mv.

Sager vedrørende lovforberedende arbejde, folketingsspørgsmål o. lign.	
Høringer over betænkninger, lovforslag, EU-retsakter, konventioner mv.	164
Høringer over bekendtgørelser, cirkulærer, vejledninger, anordninger mv.	238
Folketingsspørgsmål, private lovforslag, folketingsbeslutninger, høringer mv.	4
Forskelligt	6
Sager i alt	412

**Sager vedrørende lovforberedende arbejde,
folketingsspørgsmål o. lign.**

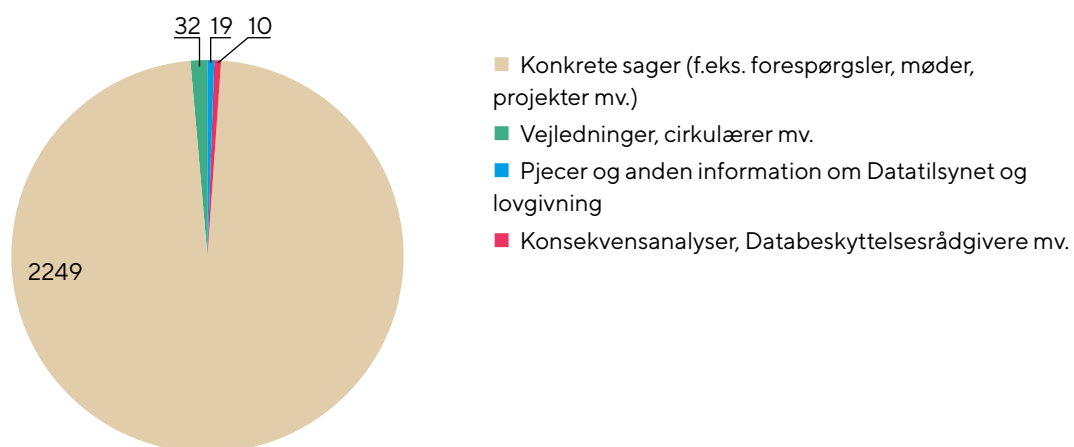

Rådgivning og vejledning

Sager vedr. rådgivning og vejledning	
Konkrete sager (f.eks. forespørgsler, møder, projekter mv.)	2249
Vejledninger, cirkulærer mv.	32
Pjecer og anden information om Datatilsynet og lovgivningen	19
Konsekvensanalyser, Databeskyttelsesrådgivere mv.	10
I alt	2310

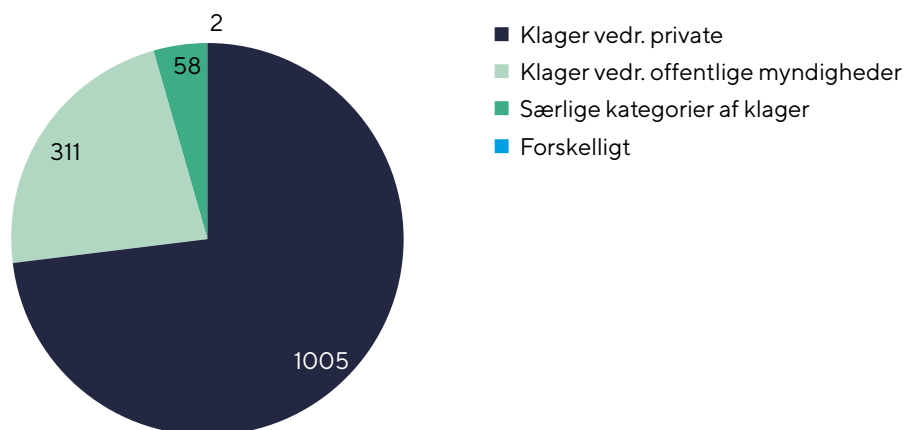
Sager vedr. rådgivning og vejledning (forespørgsler)

Klager

Klagesager	
Klager vedr. private	1005
Klager vedr. offentlige myndigheder	311
Særlige kategorier af klager	58
Forskelligt	2
I alt	1376

Klagesager

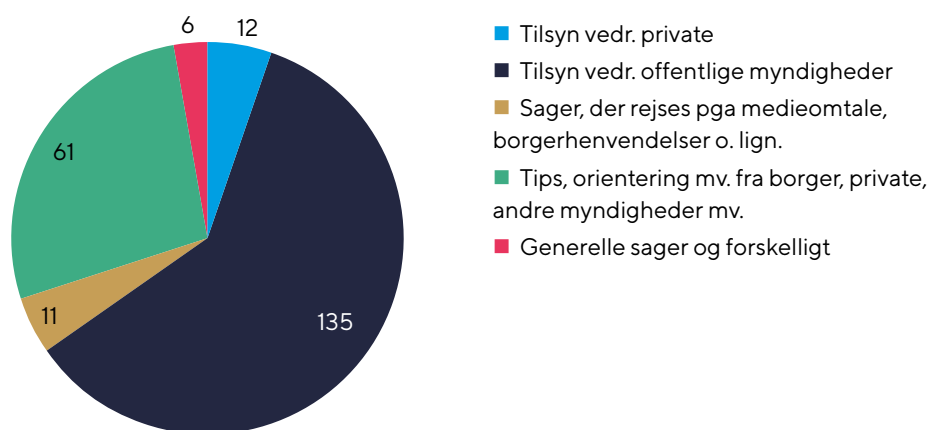

Særlige kategorier af klager dækker over klager over kreditoplysningsbureauer.

Tilsynssager og sager på Datatilsynets eget initiativ

Tilsynssager og sager på Datatilsynets eget initiativ	
Tilsyn vedr. private	12
Tilsyn vedr. offentlige myndigheder	135
Sager, der rejses pga. medieomtale, borgerhenvendelse og lign.	11
Tips, orientering mv. fra borgere, private, andre myndigheder mv.	61
Generelle sager og forskelligt	6
I alt	225

Tilsynssager og sager på Datatilsynets eget initiativ

Med til tilsynssager hører også anmeldelser af brud på persondatasikkerheden, som er en større gruppe sager, der behandles særskilt.

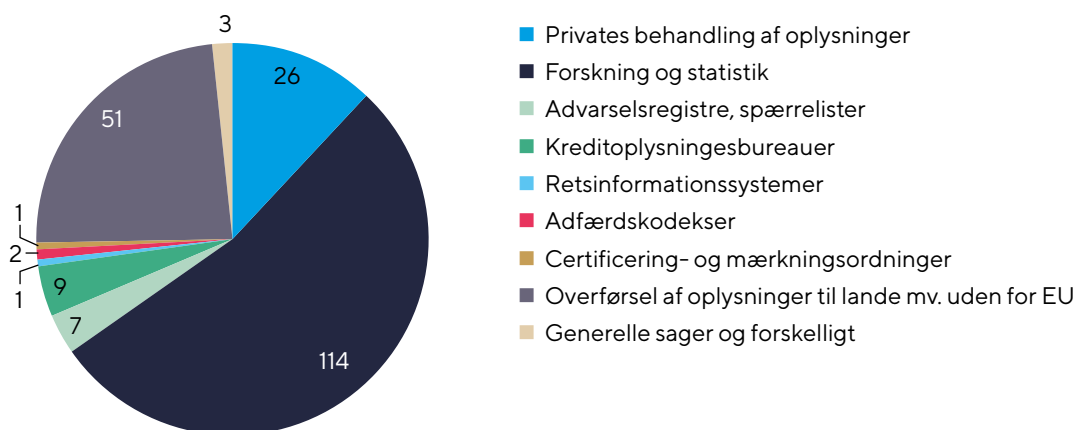
Af de 135 tilsyn vedrørende offentlige myndigheder er 103 kommuner, 20 statslige myndigheder, 11 regioner og en enkelt generel sag.

De 11 sager der rejses pga. medieomtale fordeler sig på 8 sager vedrørende private og 3 sager vedrørende offentlige myndigheder.

Ansøgninger, tilladelser, godkendelser mv.

Sager vedr. ansøgninger, tilladelser, godkendelser mv.	
Privates behandling af oplysninger	26
Forskning og statistik	114
Advarselsregistre, spærrelister	7
Kreditoplysningsbureauer	9
Retsinformationssystemer	1
Adfærdskodekser	2
Certificering- og mærkningsordninger	1
Overførsel af oplysninger til lande mv. uden for EU	51
Generelle sager og forskelligt	3
I alt	214

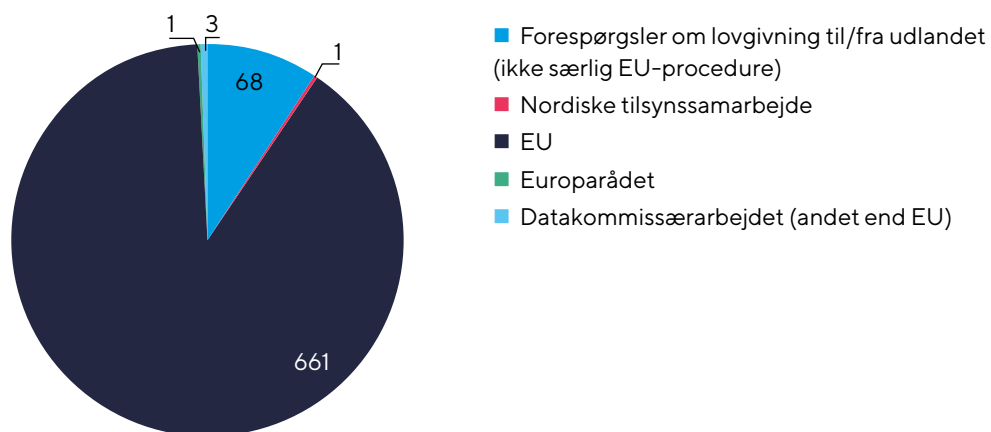
Ansøgninger, tilladelser, godkendelser mv.

Internationale sager

Internationale sager	
Forespørgsler om lovgivning til/fra udlandet (ikke særlig EU-procedure)	68
Nordiske tilsynssamarbejde	1
EU	661
Europarådet	1
Datakommissærarbejdet (andet end EU)	3
I alt	734

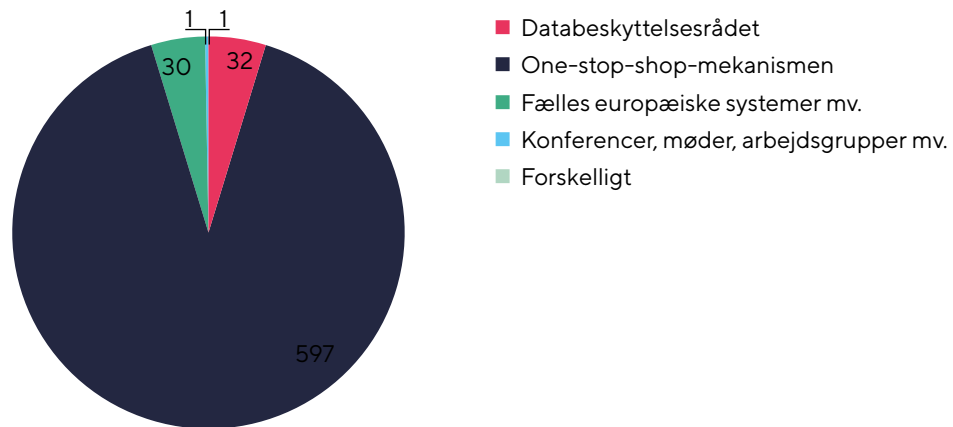
Internationale sager

De i alt 661 sager om EU fordeler sig på forskellige sagstyper, jf. tabellen næste side.

EU sager	
Databeskyttelsesrådet	32
One-stop-shop-mekanismen	597
Fælles europæiske systemer mv.	30
Konferencer, møder, arbejdsgrupper mv.	1
Forskelligt	1
I alt	661

EU sager

Rådgivning og vejledning

Datatilsynets forpligtelse til at yde en serviceorienteret og anvendelig rådgivning er ikke kun en del af tilsynets vision og mission. Det følger således også direkte af databeskyttelsesforordningen. Dette sikres bl.a. gennem de mange telefoniske og skriftlige forespørgsler om reglerne, som Datatilsynet hver dag håndterer, ligesom tilsynet også holder mange møder med bl.a. interesse- og brancheorganisationer, men også enkeltstående dataansvarlige og databehandlere, hvis der måtte være behov herfor.

I 2018 offentliggjorde Datatilsynet 8 nationale vejledninger om forordningen, som supplerer de 5 vejledninger, som tilsynet offentliggjorde om forordningen i 2017. Herudover har tilsynet i 2018 – i regi af Det Europæiske Databeskyttelsesråd – bidraget til udarbejdelsen af 13 fælleseuropæiske vejledninger og en udtalelse om reglerne. Alle de nævnte vejledninger kan findes på Datatilsynets hjemmeside sammen med en række praktisk anvendelige danske skabeloner til opfyldelse af oplysningspligten, en databehandleraftale og en aftale om delt dataansvar.

Datatilsynet prioriterer også at komme ud og deltage med indlæg mv. på konferencer, seminarer og lignende for at informere om de nye databeskyttelsesretlige regler og tilsynets praksis, men også for, at tilsynet kan opnå større viden om, hvilke udfordringer de registrerede, andre offentlige myndigheder og den private sektor oplever inden for databeskyttelsesområdet. Datatilsynet har i 2018 således deltaget med indlæg mv. på 67 konferencer, seminarer og lignende, hvilket er udtryk for en fordobling sammenlignet med 2017, hvor tallet var 34.

Datatilsynet lancerede i forbindelse med det nye retsgrundlag en ny hjemmeside i maj 2018. Den nye hjemmeside har fået et helt nyt visuelt udtryk og en ny struktur sammen med nye tekster. Fokus har bl.a. været på at formidle databeskyttelsesreglerne og Datatilsynets praksis mv. på en mere forståelig og brugervenlig måde sammenholdt med den tidligere hjemmeside. Datatilsynet bruger også aktivt tilsynets LinkedIn-profil til at bidrage med rådgivning og vejledning.

Databeskyttelsesdagen 2018

Datatilsynet planlagde Databeskyttelsesdagen 2018 sammen med Justitsministeriet, Erhvervsstyrelsen og Digitaliseringsstyrelsen. Dagen blev markeret i form af en konference den 31. januar 2018 med ca. 180 deltagere, hvor der bl.a. blev holdt oplæg om, hvordan man i praksis både i den private og offentlige sektor forbereder sig på, at forordningen finder anvendelse.

Vejledning om ansættelsesretlige forhold

I november 2018 offentliggjorde Datatilsynet en vejledning om de regler om databeskyttelse, der er særligt relevante i forbindelse med ansættelsesforhold.

Databeskyttelse i forbindelse med ansættelsesforhold er karakteriseret ved, at både de overordnede databeskyttelsesretlige regler som ansættelsesretlige regler og kollektive overenskomster og aftaler har betydning for de behandlinger af personoplysninger, der sker på arbejdspladser og i fagforeninger, mv.

Arbejdsgivere – såvel private som offentlige – behandler en stor mængde personoplysninger om ansøgere i forbindelse med rekruttering og om medarbejdere, både under ansættelsen og efter ansættelsesophør. Tilsvarende behandler faglige organisationer og tillidsrepræsentanter personoplysninger om både deres medlemmer og om andre medarbejdere på arbejdspladsen. Hertil kommer, at der i vidt omfang udveksles oplysninger mellem de enkelte aktører.

Datatilsynets vejledning fokuserer på de mest almindeligt forekommende databeskyttelsesretlige problemstillinger ved behandling af personoplysninger i forbindelse med ansættelsesforhold. I den forbindelse omtales bl.a. dataansvar, behandlingsgrundlag (hjemmel) for behandling af personoplysninger, herunder ved kontrol af medarbejdere, videregivelse af oplysninger og sletning, samt rettigheder for de registrerede (dvs. de ansatte samt ansøgere til ledige stillinger).

Vejledningen går på tværs af flere af de områder, Datatilsynet i øvrigt har udgivet vejledninger om. Den går derfor ikke i dybden med enhver situation, der kan opstå i forbindelse med ansættelsesforhold, men kan med fordel læses i sammenhæng med de øvrige vejledninger, herunder navnlig vejledningerne om samtykke, registreredes rettigheder og om dataansvarlige og databehandlere.

Vejledning om tilsyn med databehandlere

Datatilsynet offentliggjorde i maj 2018 en ny vejledende tekst om tilsyn med databehandlere og underdatabehandlere.

I teksten redegøres der for, hvorfor det er vigtigt, at en dataansvarlig løbende følger op på den behandling af personoplysninger, der sker hos databehandlere og eventuelle underdatabehandlere.

Af teksten fremgår det endvidere, at det løbende tilsyn med behandlingen hos databehandlere og underdatabehandlere hænger sammen med databeskyttelsesforordningens ansvarlighedsprincip, og at formen på og hyppigheden af det løbende tilsyn bør tilpasses efter den risiko, der er forbundet med behandlingen hos de eksterne parter. Datatilsynet giver i vejledningen nogle eksempler på, hvordan den dataansvarlige kan vælge at føre sit løbende tilsyn.

Kryptering af e-mails

Datatilsynet offentliggjorde den 23. juli 2018 en gennemgang af forhold omkring behandlinger, hvor fortrolige og følsomme oplysninger blev fremsendt i e-mail over netværk uden for den dataansvarliges kontrol (f.eks. internettet).

Konklusionen i denne gennemgang var:

- at dataansvarlige – for alle de behandlinger de foretager – skal fortage en vurdering af risikoen for den registreredes rettigheder,
- at risikoprofilen for kompromittering, af en ukrypteret e-mail, sendt på et netværk den dataansvarlige ikke har kontrol over, er i den høje ende af skalaen, og
- at Datatilsynet er af den opfattelse, at det er en passende sikkerhedsforanstaltning at kryptere e-mail, der indeholder fortrolige og følsomme oplysninger.

Datatilsynet modtog efterfølgende en række konkrete spørgsmål til gennemgangen, og Datatilsynet offentliggjorde derfor den 20. september 2018 en uddybende tekst med en konkretisering af de tekniske muligheder for en sådan kryptering. Datatilsynet beskrev i den uddybende tekst to mulige tilgange til kryptering. Enten kryptering på transporten af de datapakker som indeholder e-mailen, når de sendes over netværket, eller kryptering af selve indholdet af e-mailen hos afsenderen, inden den sendes over netværket.

Det er den dataansvarlige, der – med udgangspunkt i sin risikovurdering – skal vurdere, hvilket sikkerhedsniveau, og dermed krypteringsform, der er passende.

Datatilsynet slog endvidere fast, at der er typer af behandling, hvor kryptering på transportlaget er passende. Herudover fastslog tilsynet, at kryptering på transportlaget bør betragtes som et minimumsniveau for sikkerheden, når der fremsendes fortrolige eller følsomme personoplysninger via e-mail.

Hvor risikoen for de registreredes rettigheder er højere, vil den mere sikre end-to-end kryptering være passende. Det kunne f.eks. være tilfældet, hvis en dataansvarlig sender en fil med helbredsoplysninger om et stort antal registrerede til en databehandler med henblik på udsendelse af breve. Her kan den dataansvarlige, på baggrund af en risikovurdering, beslutte, at end-to-end kryptering vil være en passende sikkerhedsforanstaltning. Et løbende samarbejde med databehandleren kunne foregå ved, at de to parter har udvekslet S/MIME certifikater, og derfor kan sende e-mails frem og tilbage til hinanden, som er end-to-end krypteret.

Det er den dataansvarlige, der har ansvaret for den sikre fremsendelse til modtagerens mailserver. Når e-mailen leveres til modtagerens mailserver, overleveres ansvaret for behandlingen af denne e-mail som udgangspunkt til modtageren selv. En dataansvarlig kan således ikke stilles ansvarlig for, at en borger har valgt at oprette en gratis e-mailkonto hos en tjenesteudbyder, der potentielt anvender e-mailen til egne formål.

Som dataansvarlig skal man dog holde sig for øje, at man altid er ansvarlig for den behandling af personoplysninger, der foregår på sin egen mailserver, hvad enten den bliver drevet internt i virksomheden, myndigheden eller lignende, eller om der er indgået en aftale med en tredjepart om håndtering af e-mails på vegne af den dataansvarlige.

CAMPUS-kursus

Datatilsynet udviklede i 2018 i samarbejde med Moderniseringsstyrelsen et e-læringskursus i databeskyttelse til CAMPUS, som er statens fælles platform for strategisk og digital kompetenceudvikling for medarbejdere og chefer i staten.

Kursets formål er at sikre, at medarbejdere og ledere i den offentlige sektor er bekendt med reglerne om databeskyttelse. Kurset består af seks moduler og en afsluttende test.

Modulerne omhandler følgende emner:

- Hvad er databeskyttelse?
- Dataansvarlig og databehandler
- Hvornår må du behandle personoplysninger?
- De registreredes rettigheder
- Hvordan skal du passe på personoplysninger?
- Hvad skal du være opmærksom på?

Datatilsynet har tidligere været med til at udvikle et e-læringskursus i persondata til CAMPUS. Særligt i lyset af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven var der imidlertid behov for at udvikle et nyt kursus, hvor grafikken også var mere tidssvarende. Kurset, der varer ca. halvanden time, giver en god overordnet indføring i databeskyttelsesretten. Datatilsynet har i øvrigt planer om med tiden at gøre noget lignende tilgængeligt for alle på tilsynets hjemmeside.

Podcast om databeskyttelsesforordningen

I foråret 2018 producerede nonprofitorganisationen e-mærket en podcastserie om databeskyttelsesforordningen særligt rettet mod mindre virksomheder og webshops. Datatilsynet medvirkede i podcastserien, hvor tilsynet forsøgte at udlægge databeskyttelsesreglerne og omsætte dem til praktisk virkelighed.

Datatilsynet medvirkede også, da e-mærket i oktober 2018 producerede et opfølgende afsnit, som fokuserede på de ofte stillede spørgsmål om de nye regler, herunder eksempelvis spørgsmål om sletning af oplysninger og fordeling af dataansvar.

Informationssportalen sikkerdigital.dk

Erhvervsstyrelsen og Digitaliseringsstyrelsen lancerede i oktober 2018 informationsportalen sikkerdigital.dk. På denne portal kan borgere, virksomheder og myndigheder finde viden, vejledning og konkrete værktøjer til en sikker digital hverdag.

Datatilsynet har i den forbindelse bidraget til portalen under de punkter, hvor bl.a. myndigheder kan få information om databeskyttelse. Datatilsynet vil ligeledes løbende fungere som bidragsyder til portalen.

Specialesamlinger på Det Kgl. Bibliotek

Datatilsynet besvarede i 2018 en henvendelse fra Det Kgl. Bibliotek om databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde.

Biblioteket oplyste, at biblioteket er blevet universitetsbibliotek for Aarhus Universitet og Københavns Universitet og i den forbindelse har fået overdraget specialeopgaver, som nu indgår i bibliotekets offentligt tilgængelige samlinger.

Endvidere oplyste biblioteket, at der af en specialeopgaveforside fremgår oplysninger om bl.a. forfatterens navn, adresse, telefonnummer, e-mail, studienummer og eventuelt personnummer. Biblioteket oplyste herudover, at specialerne er opstillet i forskellige samlinger og sorteret efter det opstillingssystem, som anvendes i den pågældende samling. Fælles for disse er, at specialerne ikke er opstillet efter forfatternavn, men efter et løbenummer, specialenummer eller emnekode kombineret med et løbenummer.

Datatilsynet udtalte, bl.a. på baggrund af tilsynets tidligere praksis, at der ved afgørelse af spørgsmålet om, hvornår samlinger af materiale skal betragtes som et manuelt register, vil blive lagt vægt på, om materialet er struktureret efter bestemte kriterier. Struktureringen kan bestå i inddeling efter f.eks. personnummer, fødselsdato, navn i alfabetisk rækkefølge, dato for udgående breve eller blot inddeling efter sagskategorier/emneområder. Det vil endvidere være en betingelse, at formålet med den strukturerede samling af materiale er at kunne finde frem til oplysninger om bestemte personer.

Som udgangspunkt vil diverse praksisoversigter såsom visdomsbøger eller medarbejdernes egne ringbind og lignende som udgangspunkt ikke være et register, idet formålet hermed som regel kun er at skabe et overblik over praksis inden for forskellige områder eller genfinde velegnede standardformuleringer. Ligeledes vil komplette samlinger af en myndigheds/virksomheds udgående breve som udgangspunkt heller ikke være at betegne som et register. Formålet med sådanne "brevbøger" vil hovedsagelig være af arkivmæssig karakter eller anvendelse til rekonstruktion af almindelige sagsakter.

I lyset af de ovennævnte betingelser tilkendegav Datatilsynet, at det er tilsynets umiddelbare opfattelse, at en trykt specialesamling som udgangspunkt ikke kan betegnes som et register i databeskyttel-

sesforordningens forstand, idet formålet med en specialesamling må antages at være af videnskabelig og uddannelsesmæssig karakter, herunder udlån til andre studerende, forskere og andre med interesse inden for det givne fagområde.

Høringer over lovforslag mv.

I perioden 25. maj 2018 til 31. december 2018 registrerede Datatilsynet 412 sager vedrørende høringer over lovforslag mv.

Der skal efter databeskyttelseslovens § 28 indhentes en udtalelse fra Datatilsynet ved udarbejdelse af lovforslag, bekendtgørelser, cirkulærer eller lign. generelle retsforskrifter, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Datatilsynet forholder sig i sine udtalelser til de eventuelle databeskyttelsesretlige problemstillinger i de foreliggende lovforslag mv. Datatilsynet anser sine udtalelser som et væsentligt bidrag i lovgivningsprocessen, dels fordi tilsynet besidder en ekspertviden om databeskyttelse, og dels fordi tilsynet efter databeskyttelsesreglerne udøver sine funktioner i fuld uafhængighed. Datatilsynet prioriterer derfor denne opgave højt.

Lov om ændring af lov om Udbetaling Danmark

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering anmodede i 2018 Datatilsynet om eventuelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om Udbetaling Danmark (Udsøgning af målgrupper til brug for rådgivning om aldersforsikring, aldersopsparing eller supplerende engangssum i obligatoriske arbejdsmarkedspensioner).

Efter forslaget skulle Udbetaling Danmark have mulighed for, ved hjælp af samkøring af oplysninger om personer, der modtager specifikke indkomstafhængige ydelser, at udsøge kunder hos pensionsinstitutter, som har behov for rådgivning om påvirkningen af disse indkomstafhængige ydelser, når kunden er eller kan blive omfattet af en aldersforsikring, aldersopsparing eller supplerende engangssum i en obligatorisk arbejdsmarkedspension.

Datatilsynet fandt, at den behandling af personoplysninger, som lovforslaget indebar, generelt var betænkelig, navnlig under henvisning til kravet om proportionalitet jf. databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 3, sidste pkt. og artikel 5, stk. 1, litra c. Datatilsynet fandt, at kravet om proportionalitet ikke var opfyldt, da den mulige behandling af personoplysninger om en stor kreds af personer, som ikke var kunder i pensionsinstitutterne, ikke stod i rimeligt forhold til lovforslagets formål. Herudover var udsøgningsordningen frivillig for de enkelte pensionsinstitutter, hvilket efter Datatilsynet opfattelse betød, at formålet ville kunne opnås på anden måde end den foreslåede.

Datatilsynet fandt endvidere, at lovforslaget ikke var klart og/eller tilstrækkeligt i overensstemmelse med de databeskyttelsesretlige regler på en række væsentlige punkter i forhold til:

- De grundlæggende principper i databeskyttelsesforordningens artikel 5.
- Det nationale råderum i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 2, og artikel 23.
- Behandlingsgrundlag i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 6.
- Oplysningspligten i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 13 og 14
- Behandlingssikkerheden i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 32.

Lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og udlændingeloven

Børne- og Socialministeriet anmodede i 2018 om Datatilsynets bemærkninger til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og udlændingeloven (Forbud mod proformaægteskaber og Nationalt ID-Centers rolle og funktion m.v.).

Udkastet til lovforslag vedrørte bl.a. etablering af en særskilt lovhjemmel til, at Statsforvaltningen kan videregive oplysninger til Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration og politiet om parter, hvis Statsforvaltningen har afslået parternes ansøgning om prøvelse af ægteskabsbetingelserne, fordi betingelserne i ægteskabslovens § 8 a eller § 11 a ikke er opfyldte, eller hvis der er foretaget en indberetning om parterne efter den foreslåede bestemmelses stk. 2.

Det fremgik af bemærkningerne, at databeskyttelsesforordningen, herunder artikel 5-10 og databeskyttelsesloven, herunder §§ 5-10, ikke regulerer videregivelsen af oplysninger i situationer omfattet af bestemmelsen.

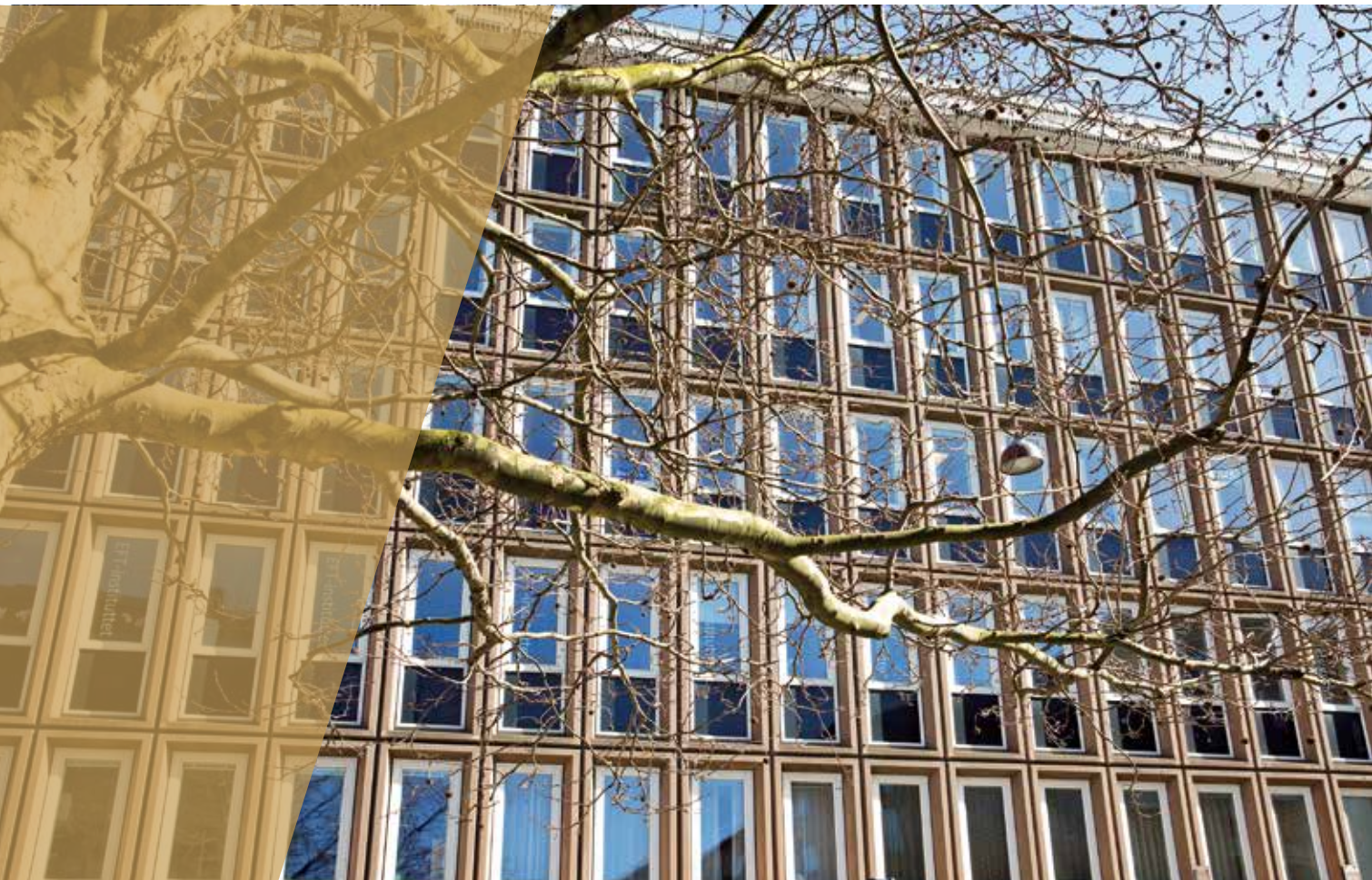
Datatilsynet bemærkede indledningsvis, at tilsynet forstod lovforslagets bemærkninger således, at Børne- og Socialministeriet med indførelsen af bestemmelsen tilsigtede en fravigelse af databeskyttelsesforordningens artikel 5-10 og databeskyttelseslovens §§ 5-10 om behandling af personoplysninger.

Datatilsynet bemærkede i den forbindelse, at en eventuel national lovgivning skal indrettes i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen inden for det nationale råderum, og at det var en nødvendig forudsætning for lovforslagets udformning, at Børne- og Socialministeriet forholdt sig til, om den omhandlede lovændring kunne indeholdes i det nationale råderum. Efter Datatilsynets opfattelse burde denne vurdering i øvrigt klart fremgå af lovforslagets bemærkninger.

Datatilsynet bemærkede endvidere, at Børne- og Socialministeriet burde forholde sig til, hvorvidt samtykke til videregivelse skulle tjene som en "garanti" i forhold til sagsbehandlingen, eller om parternes samtykke udgjorde grundlaget for behandlingen.

I den forbindelse henviste Datatilsynet til betingelserne for et gyldigt samtykke i databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 11 og artikel 7 samt forordningens artikel 5, stk. 1, litra a.

Tilsyn

For at sikre en effektiv beskyttelse af personoplysninger styrkes og præciseres med databeskyttelses-forordningen bl.a. de forpligtelser, der påhviler dem, der behandler og træffer afgørelse om behandling af personoplysninger, ligesom tilsynsmyndighedernes beføjelser til at føre tilsyn med og sikre overholdelse af reglerne øges. Der lægges endvidere op til en væsentlig forøgelse af bødeniveauet for overtrædelser af forordningens bestemmelser i forhold til, hvad overtrædelser af den tidligere gældende persondatalov blev takseret til. Straffesager forventes som følge heraf fremover at komme til at spille en større rolle i Datatilsynet end hidtil.

Det er derfor afgørende, at Datatilsynets medarbejdere har et godt kendskab til de mange forhold, som det er vigtigt at være opmærksomme på helt fra en sags begyndelse til dens afgørelse ved domstolene, herunder bevissikring, retssikkerhedslov og udformning af anklageskrift. Datatilsynet har derfor i samarbejde med Rigspolitiet (herunder Nationalt Cyber Crime Center, NC3) og Rigsadvokaten udarbejdet

interne retningslinjer om disse emner og undervist Datatilsynets medarbejdere heri. Samtidig har Datatilsynet bidraget til udarbejdelsen af en Rigsadvokatmeddelelse om håndteringen af sådanne sager og aftalt løbende opfølgninger med såvel Rigspolitiet som Rigsadvokaten.

Datatilsynet har i samarbejde med Erhvervsstyrelsen implementeret et system på virk.dk, hvor dataansvarlige kan anmelde brud på persondatasikkerheden. Systemet har været operationelt fra den 25. maj 2018, hvor databeskyttelsesforordningen fandt anvendelse.

I november 2018 lancerede Datatilsynet en klageformular på tilsynets hjemmeside, som alle, der ønsker at klage til Datatilsynet, opfordres til at benytte. Klageformularen gør det lettere for borgerne at indgive en klage til Datatilsynet, idet det med klageformularen er blevet tydeliggjort, hvilke oplysninger Datatilsynet har brug for, for at kunne behandle klagen. Klagere har dermed fået nemmere ved at indgive en fyldestgørende klage, hvilket samtidig medvirker til at forkorte sagsbehandlingstiden, idet der ofte kan spares et opfølgende sagsbehandlingsskridt.

Klagesagsbehandling

I klagesagerne træffer Datatilsynet afgørelse om, hvorvidt en behandling af personoplysninger er sket i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Når Datatilsynet modtager en klage fra en registreret, foretager tilsynet i første omgang en vurdering af, hvad der klages over, herunder om klagen hører under tilsynets kompetence. Hvis det er tilfældet, vil Datatilsynet i de fleste tilfælde sende en høring til den dataansvarlige. Svaret fra den dataansvarlige vil som udgangspunkt blive sendt til klageren med henblik på, at denne kan komme med eventuelle yderligere bemærkninger til sagen. I nogle tilfælde kan bemærkningerne fra klager give anledning til endnu en høring af den dataansvarlige, inden Datatilsynet kan træffe afgørelse i sagen.

Datatilsynet kan afvise at indlede en sag over for den dataansvarlige, hvis en henvendelse må anses for åbenbart grundløs eller uforholdsmæssig, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 57, stk. 4. En henvendelse fra en registeret anses bl.a. for at være åbenbart grundløs, hvis den ikke indeholder relevante elementer omfattet af databeskyttelsesforordningen, eller hvis den allerede på det foreliggende grundlag kan siges at være klart udsigtsløs. Vurderingen af, om en anmodning om behandling af en sag kan anses for uforholdsmæssig, holdes op imod Datatilsynets opgaver og forpligtelser og formålet med tilsynet, ligesom styrken af den interesse, der er i, at sagen behandles, inddrages i vurderingen. Datatilsynet kan for eksempel inddrage ressourcehensyn ved vurderingen af, om en anmodning skal afvises.

Datatilsynet har efter den 25. maj 2018 konstateret en væsentlig stigning i antallet af klagesager. Der vurderes især at være sket en stigning i antallet af sager om retten til indsigt og om andre rettigheder for den registrerede.

Nedenfor ses eksempler på klagesager, som Datatilsynet traf afgørelse i efter den 25. maj 2018.

Afgørelse om modelaftale/sletning

Datatilsynet har i 2018 behandlet en sag, hvor en kvinde klagede over, at en fotograf havde afvist at slette billeder af hende, herunder billeder af mere intim karakter, som desuden var offentliggjort til stockbrug.

Klager og fotografen havde indgået en skriftlig aftale, som angav, hvordan billederne kunne anvendes. Af aftalen fremgik det bl.a., at fotografen kunne bruge og offentliggøre billederne.

Klager gjorde i sagen gældende, at fotografen skulle slette billederne og anførte i den forbindelse bl.a., at hun havde trukket sit samtykke tilbage, og at aftalen ikke var gyldig efter dansk ret.

Fotografen afviste at slette billederne og anførte i den forbindelse bl.a., at aftalen tydeligt angav at være til erhvervsformål, og at det var en normal aftale på området.

Efter en samlet vurdering fandt Datatilsynet, at behandlingen af oplysninger i form af billeder skete på baggrund af en kontrakt og ikke et databeskyttelsesretligt samtykke, som kan trækkes tilbage. Efter tilsynets opfattelse havde fotografen således et lovligt grundlag for at behandle oplysningerne, og klager havde derfor ikke krav på at få billederne slettet i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 17, stk. 1.

Ved vurderingen heraf lagde Datatilsynet vægt på, at det fremgik af aftalen, at der var tale om en "Universal Adult Model Release for all Agencies", at aftalen "Shall be binding upon me my heirs, legal representatives and assigns", og at klager ved at underskrive aftalen bekræftede, at "I hereby affirm that I am over the age of majority and have the right to contract in my own name".

Datatilsynet udtalte endvidere, at tilsidesættelse af en aftale mellem to parter falder uden for tilsynets kompetence, idet tilsynet ikke kan gå ind i en nærmere fortolkning af en aftales gyldighed. Hvis en aftale ønskes tilsidesat, må dette spørgsmål i stedet indbringes for domstolene.

Datatilsynet fandt imidlertid, at fotografen skulle slette oplysninger om klagers personnummer, som fremgik af aftalen, da fotografen ikke havde hjemmel til at behandle dette.

Afgørelse om indsigt i sikkerhedsbrud

Datatilsynet har i 2018 afvist at behandle en sag, hvor en borger klagede til tilsynet over, at Skattestyrelsen havde afslået at give klager indsigt i udtræk af Skattestyrelsens sikkerhedslog over, hvilke medarbejdere der havde været inde på de oplysninger, som fandtes om klager i Gældsstyrelsen.

Efter Datatilsynets opfattelse var der ikke udsigt til, at tilsynet ville komme frem til, at klagers personoplysninger blev behandlet i strid med databeskyttelsesreglerne, og tilsynet afviste derfor at behandle klagen, da den var åbenbart grundløs, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 57, stk. 4.

Ved vurderingen heraf lagde Datatilsynet vægt på, at der var tale om udtræk af logningsoplysninger, som var en systemmæssig facilitet, hvor der ikke skete en selvstændig behandling af klagers personoplysninger, og at logningen var afledt af den egentlige behandling.

Datatilsynet fandt derfor, at Skattestyrelsens sikkerhedslog ikke var omfattet af klagers ret til indsigt, og at der derfor ikke var udsigt til, at Datatilsynet ville give klager ret i klagen.

Sager på eget initiativ

Hvert år tager Datatilsynet en række sager op på eget initiativ.

Blandt disse sager er Datatilsynets planlagte tilsyn og Datatilsynets behandling af anmeldelser af brud på persondatasikkerhed.

Herudover tager Datatilsynet også en række sager op ad hoc på baggrund af konkrete hændelser, herunder på baggrund af presseomtale, henvendelser fra borgere mv.

Plan for tilsyn

Datatilsynet foretager hvert år et antal planlagte tilsyn.

Tilsynene bliver planlagt for cirka et halvt år ad gangen, hvor Datatilsynet i første omgang finder frem til, hvilke temaer og myndigheder/virksomhedsbrancher tilsynene skal dække, og herefter finder frem til de enkelte dataansvarlige, som skal være genstand for Datatilsynets tilsyn.

Når Datatilsynet udvælger, hvilke temaer og myndigheder/virksomhedsbrancher tilsynene skal dække, fokuserer Datatilsynet navnlig på behandlinger af personoplysninger, som på grund af deres formål, omfang eller karakter indebærer en særlig risiko for at krænke de registreredes ret til databeskyttelse og privatliv, samt på behandlinger, som indebærer brug af ny teknologi. Andre parametre indgår imidlertid også i Datatilsynets vurdering, herunder f.eks. områder, hvor der har vist sig at være udfordringer, henvendelser fra borgere og medier mv. omkring specifikke problemstillinger og en vis geografisk spredning.

Datatilsynet offentliggør en udgave af tilsynsplanen på Datatilsynets hjemmeside med angivelse af det pågældende halvårs temaer og kategorier af myndigheder/virksomhedsbrancher, men uden angivelse af hvilke konkrete dataansvarlige, der er udvalgt.

Tilsyn i 2018

I hele 2018 foretog Datatilsynet 147 planlagte tilsyn. Disse planlagte tilsyn var fordelt med 135 tilsyn over for offentlige myndigheder og 12 tilsyn over for private virksomheder. På alle tilsynene har der været anvendt oplysningsindsamling bl.a. ved hjælp af spørgeskema. Herudover har Datatilsynet over for 19 af myndighederne og virksomhederne fulgt op med et fysisk tilsynsbesøg.

Datatilsynet fokuserede i 2018 på følgende temaer:

- Behandlingsgrundlag og persondatasikkerheden hos private virksomheder
- Sletning af personoplysninger hos private virksomheder
- Anvendelse af databehandlere hos kommunerne
- Persondatasikkerheden i større it-systemer på sundhedsområdet
- Udpegning af databeskyttelsesrådgiver – offentlige myndigheder og en række private virksomheder
- Udarbejdelse af en fortegnelse hos kommunerne
- De registreredes rettigheder efter retshåndhævelsesloven
- Persondatasikkerhed efter retshåndhævelsesloven
- Databehandlingsaktiviteter i forhold til en række EU-informationssystemer

Tilsyn vedr. behandlingssikkerhed

Datatilsynet har i 2018 afholdt tilsyn omkring behandlingssikkerhed, konkret på området for sletning af personoplysninger i private virksomheder og på persondatasikkerheden i større IT-systemer på sundhedsområdet.

Ét af de grundlæggende principper for behandling af personoplysninger i databeskyttelsesforordningen er, at virksomheder ikke må behandle personoplysninger længere end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles. Det vil med andre ord sige, at når personoplysningerne ikke længere er nødvendige for virksomheden, skal denne sørge for, at oplysningerne slettes. Reglen bidrager til at sikre mod en unødvendig ophobning af oplysninger. En sådan ophobning indebærer nemlig principielt altid en vis forøget risiko for krænkelse af de registrerede, f.eks. ved at oplysninger kommer uvedkommende i hænde.

Da sletning af oplysninger var et stort tema i perioden op til, at databeskyttelsesforordningen skulle finde anvendelse, har Datatilsynet fulgt op på, om private virksomheder har styr på deres sletterutiner, så de sletter personoplysninger, når der ikke længere er grundlag for at opbevare dem. Datatilsynet har udført tilsyn hos en hotelkæde, en møbelkæde og et taxaselskab for at kontrollere forhold omkring sletning.

Generelt har Datatilsynet påset om oplysninger er blevet opbevaret længere end det var nødvendigt for at opfylde formålet ved de pågældende behandlinger, herunder om der ved fastsættelsen af slettefrister er taget fornøden stilling til behandlingernes formål. Herudover er det påset, om der har været fastsat de fornødne tekniske og organisatoriske procedurer, til at sikre at sletning rent faktisk også sker.

Datatilsynet har endvidere valgt at fokusere netop på sundhedsområdet, da myndighederne på dette område er blandt dem der her i Danmark behandler flest følsomme personoplysninger. Myndighederne på sundhedsområdet skal sikre, at disse data opbevares, så de ikke kommer til uvedkommendes kendskab, men også at de er tilgængelige og pålidelige, så patienter kan få den rette behandling til den rette tid. Datatilsynet har derfor ført tilsyn med persondatasikkerheden ved Region Sjælland og Region Hovedstaden, særligt brugen af Sundhedsplatformen.

Tilsynet var en gennemgang af aspekter som adgangskontrol, generel systemsikkerhed, informations-sikkerhed ved kommunikation med randsystemer, dataintegritet og den risikobaserede tilgang til persondatasikkerheden.

Generelt blev det påsat, om der i den kompleksitet, en sådan central ny IT-plattform medfører, også var blevet kortlagt de risici, som behandlingerne af personoplysningerne har for de registrerede fysiske personer. Der blev ført tilsyn med udmøntningen af de pågældende vurderinger i konkrete sikkerhedsmæssige tiltag, dokumentationen af disse, og hvordan tiltagene fungerede ved den praktiske daglige brug af systemet. Herudover blev der ført tilsyn med, om der løbende blev fulgt op på vurderingerne og reageret herpå, såfremt det blev konstateret, at det oprindelige grundlag var forrykket.

Tilsynene forventes afsluttet fra Datatilsynets side i løbet af 2019.

Juridiske tilsyn

Datatilsynet foretog i 2018 en række planlagte tilsyn, hvor Datatilsynet kontrollerede, om myndigheder og virksomheder overholder nærmere angivne bestemmelser i databeskyttelsesreglerne.

Et af temaerne for Datatilsynets tilsyn i 2018 var offentlige myndigheders og et antal større privathospitales udpegelse af databeskyttelsesrådgiver og meddelelse af dennes kontaktoplysninger til Datatilsynet.

Datatilsynet har ført tilsyn med i alt 128 myndigheder og virksomheder, herunder samtlige ministerier, kommuner og regioner og 6 større privathospitaler.

Herudover førte Datatilsynet i 2018 tilsyn med, om udvalgte kommuner overholder databeskyttelsesforordningens krav til fortegnelser, og om udvalgte kommuner overholder kravene til at anvende databehandlere, herunder har de fornødne databehandlaftaler og fører kontrol med databehandlerne. Tilsynene forventes afsluttet i 2019.

I 2018 førte Datatilsynet i samarbejde med Forbrugerombudsmanden ligeledes tilsyn med, om et datingsite og et par kundeklubber overholder databeskyttelsesforordningens og markedsføringslovens krav til samtykke i forhold til brugerne. På tilsynene blev der også ført tilsyn med, om virksomhederne kunne dokumentere at have foretaget risikovurderinger med fokus på de registreredes rettigheder i forhold til behandlingen af brugernes oplysninger. Tilsynene forventes afsluttet i 2019.

Endelig førte Datatilsynet i 2018 tilsyn med, om en række udvalgte retshåndhævende myndigheder overholder reglerne om de registreredes rettigheder, herunder f.eks. oplysningspligten og indsigtsretten. Et af tilsynene er afsluttet og gennemgået nedenfor i afsnittet om retshåndhævelsesloven. De øvrige tilsyn forventes afsluttet i 2019.

Tilsynene forventes afsluttet fra Datatilsynets side i løbet af 2019.

Internationale tilsyn

Datatilsynet har i 2018 gennemført tilsyn i relation til to af tilsynets internationale tilsynsforpligtelser:

- Rigspolitiets behandling af personoplysninger i Schengen-informationssystemet
- Udlændinge- og Integrationsministeriets behandling af personoplysninger i Visum-informationssystemet

Tilsynene forventes afsluttet fra Datatilsynets side i løbet af 2019.

Oversigt over udførte tilsyn i 2018

Staten:

Tilsyn med databeskyttelsesrådgiver:

Samtlige 19 ministerier

Tilsyn med retshåndhævelsesloven:

Auditørkorpset

Den Uafhængige Politiklagemyndighed

Direktoratet for Kriminalforsorgen

Rigspolitiet

Internationale tilsyn:

Rigspolitiet

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Kommuner:

Tilsyn med databeskyttelsesrådgiver:

Samtlige 98 kommuner

Tilsyn med databehandlere:

Randers Kommune

Viborg Kommune

Tilsyn med fortegnelsen:

Holstebro Kommune

Ringkøbing-Skjern Kommune

Varde Kommune

Regioner:

Tilsyn med databeskyttelsesrådgiver:

Samtlige 5 regioner

Tilsyn med persondatasikkerhed:

Region Hovedstaden

Region Sjælland

Private virksomheder:

Tilsyn med databeskyttelsesrådgiver:

Aleris Hamlet Hospitaler A/S

Aleris Hamlet Ringsted A/S

Capio CFR A/S

GHP Gildhøj Privathospital ApS

Kysthospitalet Skodsborg A/S

Privathospitalet Danmark A/S

Tilsyn med behandlingsgrundlag og persondatasikkerhed:

Dating.dk ApS

Gyldendal A/S

Matas A/S

Tilsyn med sletning:

Arp-Hansen Hotel Group A/S

IDdesign A/S

Taxa 4x35

Anmeldelse af brud på persondatasikkerheden

Antallet af anmeldelser af brud på persondatasikkerheden i 2018

Efter den 25. maj 2018 – hvorfra databeskyttelsesforordningen finder anvendelse – er der blevet indført en generel forpligtelse for alle dataansvarlige til at anmelde brud på persondatasikkerheden til Datatilsynet. Anmeldelsen skal ske uden unødigt forsinkelse og om muligt senest 72 timer efter, at den dataansvarlige er blevet bekendt med bruddet.

Udgangspunktet er, at brud på persondatasikkerheden altid skal anmeldes med mindre det er usandsynligt, at det pågældende brud indebærer en risiko for fysiske personers rettigheder eller frihedsrettigheder.

Datatilsynet har i perioden fra den 25. maj til 31. december 2018 modtaget 2.780 anmeldelser om persondatasikkerhedsbrud, ligesom tilsynet i samme periode har modtaget henvendelser om grænseoverskridende persondatasikkerhedsbrud gennem Det Europæiske Databeskyttelsesråds samarbejdsportal.

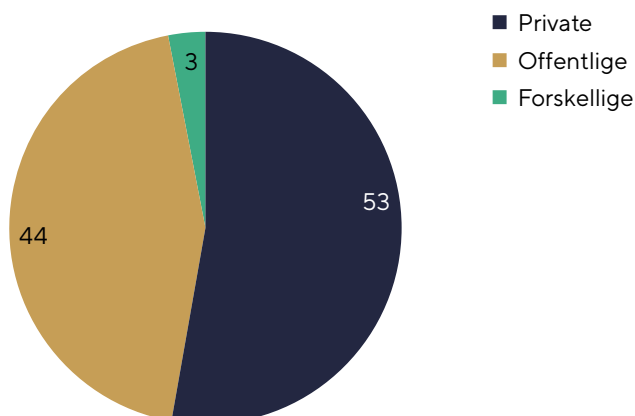
Der er kun ganske få af anmeldelserne, der ikke har indeholdt et brud på persondatasikkerheden, og det må derfor konstateres, at der generelt ikke bliver indgivet anmeldelser, der ikke er pligt til.

Anmeldelserne fordeler sig med:

- 53 % fra private dataansvarlige
- 44 % fra offentlige dataansvarlige
- 3 % i gruppen forskellige.

De forskellige anmeldelser er typisk grænseoverskridende brud for private dataansvarlige, anmeldt direkte til Datatilsynet her i Danmark.

Anmeldelser

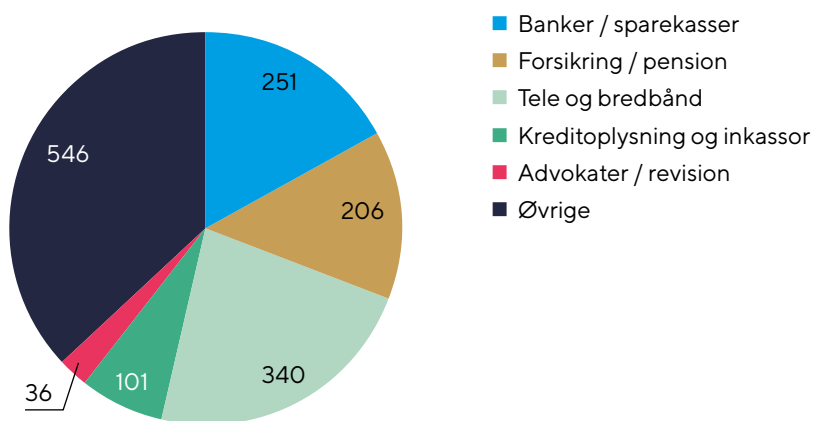
Det bemærkes, at hvor der i den første del af perioden efter 25. maj 2018 var en overvægt af anmeldelser fra private dataansvarlige, har fordelingen mod slutningen af perioden bevæget sig mod en svag overvægt af offentlige anmeldelser.

Dette skyldes blandt andet, at anmeldelser fra dataansvarlige på området for behandlinger af personoplysninger, der er foregået som led i udbud af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester, særligt telesektoren, nu primært tilgår Erhvervsstyrelsen.

Generelt gælder det for både de private og de offentlige anmeldelser, at de grupper af dataansvarlige, der har meget udadvendt kontakt med de registrerede, også er de dataansvarlige, der har flest anmeldelser. Mange af anmeldelserne vedrører forhold, hvor oplysninger om en eller få registrerede er sendt på en sikker måde f.eks. via e-Boks, krypteret eller på en lukket kundeportal, men til en forkert modtager.

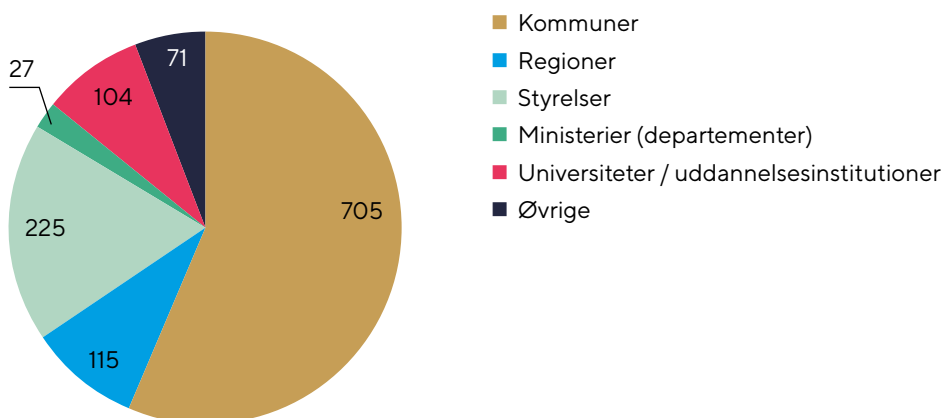

Private – fordeling mellem brancher

Offentlige – fordeling mellem institutioner

Baggrunden for persondatasikkerhedsbruddene

Datatilsynet har konstateret, at langt de fleste anmeldelser - ca. 2/3 - går på oplysninger, der er sendt til den "forkerte" modtager, oftest ved en menneskelig fejl i afsendelsesøjeblikket. I tillæg til denne gruppe er der en særlig variant heraf, der tegner sig for ca. 5 % af anmeldelserne. Det drejer sig om situationer, hvor brev- post er sendt til den rette modtagers sidste folkeregisteradresse, men ved en fejl åbnes af en anden person, typisk fordi den registrerede er fraflyttet eller fordi brevet bliver fejlafleveret af postbefordrer.

En anden udbredt gruppe af anmeldelser er oplysninger, der ved en fejl ikke er undergivet den fortrolighed, som den dataansvarlige selv har vurderet nødvendig for behandlingen, f.eks. hvor e-mails, der efter intern instruks skulle sendes krypteret, bliver sendt uden at være det.

Tyveri af udstyr eller dokumenter fra aflåste lokaler, boliger og biler eller de tilfælde, hvor udskrifterne eller enheden bliver mistet i det offentlige rum, typisk i offentlige transportmidler, forekommer også relativt ofte.

Brud på persondatasikkerheden, der skyldes ekstern uretmæssig påvirkning såsom phishing, malware, hacking eller tilsvarende udgør mindre end 5 % af de samlede anmeldelser. Typisk vil denne type hændelser dog berøre et højere antal registrerede.

Den umiddelbare læring af de anmeldte brud på persondatasikkerheden er, at visse typer af funktionalitetsunderstøttelse såsom autoudførelse af e-mailadresser, standardbreve, der flettes til mange modtagere, og udsendelse af grafer, hvor de underliggende data ikke er fjernet, skal revurderes hos de respektive dataansvarlige. I hvert fald skal det som minimum overvejes at indføre tekniske og/eller organisatoriske foranstaltninger, der kan formindske risikoen ved brugen af de pågældende typer af behandlinger. Herudover skal Datatilsynet erindre om at benytte bcc og ikke cc ved afsendelse af mail til flere modtagere.

Der er behov for bedre sikring af personoplysninger, der opbevares på fysiske enheder og især de enheder, der enten hyppigt er udsat for tyveri eller let mistes under transport (telefoner, tablets, transportable harddiske, usb-sticks, hukommelseskort og bærbare computere). Disse enheder skal som udgangspunkt slet ikke indeholde personoplysninger, men i det omfang, det er vurderet af den dataansvarlige, at de kan indeholde sådanne oplysninger, skal kryptering af indholdet være foretaget på en sådan måde, at ingen uvedkommende kan læse de pågældende oplysninger, hvis enheden mistes.

Herudover kan de dataansvarlige med fordel instruere deres egne it-afdelinger og/eller deres respektive databehandlere om at foretage relevante løbende opdateringer af alle de system- og applikationskomponenter der benyttes og samtidig beskytte de netværk, de selv kontrollerer, mod trusler udefra ved en altid rigtigt konfigureret firewall.

Generelt vedrører den altovervejende del af de indkomne anmeldelser brud, hvor antallet af berørte er én eller ganske få registrerede. Således vedrører ca. 80 % af anmeldelserne mindre end fem berørte registrerede. Der findes grupper af anmeldelser, hvor antallet af berørte er højere, nemlig udsendelse af e-mails til flere modtagere, hvor bcc-feltet ikke er brugt, og flettebreve, hvor navn/adresse/andre personoplysninger er blevet "forskubbet", så alle på flettelisten har fået en andens oplysninger. Som nævnt tidligere, berører de fleste typer af påvirkning af informationssikkerheden begået af eksterne aktører også flere registrerede. Herudover er dette tilfældet, hvor en dataansvarlig har eksponeret hele eller store dele af datasæt indeholdende personoplysninger, på grund af fejl, manglende agtpågivenhed eller slet og ret fordi risikoen ved behandlingen enten ikke er vurderet eller er vurderet forkert.

Behandlingen af anmeldelser af brud på persondatasikkerheden

Når et brud bliver anmeldt til Datatilsynet, foretager tilsynet en vurdering af risikoen for de registreredes rettigheder, risikoprofilen af den hændelse, der ligger til grund for bruddet, omfanget af bruddet og forhold, der kan relateres til den dataansvarlige, herunder om der er sket en vurdering af, om de registrerede skal underrettes og i givet fald om underretning er sket. Sikkerhedsbruddet vil herefter – på baggrund af denne vurdering – blive sagsbehandlet.

Datatilsynet er af den opfattelse, at sikkerhedsbrud, der udsætter fysiske personers rettigheder for risiko, generelt vil have karakter af forhold, som vil give anledning til – som minimum – kritik fra tilsynet.

Ved brud på persondatasikkerheden, der fremstår som en afgrænset og enkeltstående hændelse med en ringe risiko for de registreredes rettigheder, og hvor den dataansvarliges foranstaltninger i forlængelse af bruddet vurderes som umiddelbart tilstrækkelige i forhold til beskyttelsen af de registreredes rettigheder, vil Datatilsynet normalt afslutte sagen uden at udtale egentlig kritik.

Datatilsynet vil dog, hvis der fremkommer nye oplysninger i sagen, eller hvis der modtages nye anmeldelser om brud på persondatasikkerheden fra den pågældende dataansvarlige, kunne genoptage sagen og/eller lade denne indgå i vurderingen af eventuelle fremtidige brud.

Halvdelen af de indkomne sager – ca. 1.400 – forventes afsluttet af Datatilsynet på den anførte måde, og af disse er ca. 900 allerede afsluttet med et brev til de dataansvarlige. Omkring 700 sager var ved udgangen af 2018 stadig under behandling, hvilket betyder, at de er ved at blive oplyst eller vurderet. De sidste ca. 600 sager er sager, hvori der, på grund af antallet af anmeldelser hos den enkelte dataansvarlige, pågår en genvurdering fra tilsynets side. Begge disse grupper af sager behandles med henblik på, at Datatilsynet træffer en afgørelse og fastsætter en sanktion, herunder f.eks. politianmeldelse.

55 af sagerne har været undergivet hastesagsbehandling grundet bruddets karakter. Dette kan f.eks. skyldes, at risikoen for de registreredes rettigheder har været høj, typisk på grund af at eksponering af data stadig skete efter anmeldelsen, eller at akut underretning af de registrerede har været vurderet nødvendigt.

Internationalt samarbejde

Databeskyttelsesforordningen har bl.a. betydet en helt ny proces for, hvordan grænseoverskridende sager skal behandles. I 2018 er der derfor blevet lagt et stort arbejde i at få såvel de juridiske som de praktiske rammer omkring disse nye processer på plads; et arbejde, der har bestået i dels et samarbejde med de øvrige europæiske datatilsyn omkring fælles retningslinjer for samarbejdet og dels i en implementering af disse processer nationalt, især gennem interne retningslinjer og undervisning af Datatilsynets medarbejdere heri.

Datatilsynet har i øvrigt intensiveret sin deltagelse i det internationale samarbejde i 2018 i forlængelse af oprettelsen af en dedikeret international enhed i tilsynet slutningen af 2017. Tilsynet har således i højere grad end hidtil været repræsenteret i de forskellige arbejdsgrupper i EU-regi med henblik på

at gøre danske synspunkter gældende. En strategi for det internationale arbejde nåede ikke at blive udarbejdet i 2018, men arbejdet hermed er påbegyndt i januar 2019 og forventes afsluttet i det første halvår af 2019.

Artikel 29-gruppen

Artikel 29-gruppen var nedsat i henhold til artikel 29 i det tidligere gældende generelle databeskyttelsesdirektiv fra 1995. Gruppen var uafhængig og rådgav EU-Kommissionen om persondataretlige emner. Den bestod af repræsentanter for de nationale tilsynsmyndigheder i EU (samt andre europæiske lande der havde status som observatører), en repræsentant for Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS) samt en repræsentant for EU-Kommissionen. Datatilsynets direktør repræsenterede Danmark.

I de første 5 måneder af 2018 fyldte arbejdet med forberedelserne op til 25. maj 2018, hvorfra det nye retsgrundlag fandt anvendelse, meget, og Artikel 29-gruppen udarbejdede i den forbindelse en række vejledninger til de dataansvarlige om forståelsen af det nye retsgrundlag, ligesom gruppen vedtog en række interne procedurer i relation til det fremtidige samarbejde mellem tilsynsmyndighederne.

Artikel 29-gruppen afholdt i 2018 tre møder i Bruxelles, inden gruppen blev erstattet af Det Europæiske Databeskyttelsesråd.

Det Europæiske Databeskyttelsesråd (EDPB)

Den 25. maj 2018 erstattede Det Europæiske Databeskyttelsesråd Artikel 29-gruppen som kollektivet af de europæiske datatilsyn.

Det Europæiske Databeskyttelsesråd er et uafhængigt EU-organ, som skal sikre en ensartet anvendelse af databeskyttelsesforordningen og retshåndhævelsesdirektivet i hele EU. På engelsk hedder rådet European Data Protection Board (EDPB). Rådets medlemmer består – som den tidligere Artikel 29-gruppe – af repræsentanter for medlemsstaternes tilsynsmyndigheder og Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS). EU-Kommissionen kan deltage i rådets aktiviteter og møder, men har ikke stemmeret. Danmark er repræsenteret ved Datatilsynets direktør.

Med henblik på at sikre en ensartet anvendelse af reglerne om persondatabeskyttelse kan Det Europæiske Databeskyttelsesråd bl.a.:

- give generel vejledning for at præcisere lovgivningen (udkast til vejledninger sendes ofte i offentlig høring),
- fremme samarbejdet og en effektiv udveksling af oplysninger og bedste praksis mellem nationale tilsynsmyndigheder,
- komme med udtalelser om ethvert spørgsmål om den generelle anvendelse af databeskyttelsesforordningen eller ethvert spørgsmål, der har indvirkning i mere end én medlemsstat samt udtalelser om visse afgørelser, der træffes af medlemsstaters tilsynsmyndigheder, og som har grænseoverskridende virkninger,
- træffe bindende afgørelser omkring fortolkningen af reglerne, f.eks. hvor tilsynsmyndigheder har forskellige opfattelser af, hvordan en konkret sag skal afgøres, eller hvis en national myndighed ikke følger rådets udtalelse om et udkast til afgørelse, og
- rådgive EU-Kommissionen om ethvert spørgsmål om beskyttelse af personoplysninger i EU

En oversigt over alle Det Europæiske Databeskyttelsesråds opgaver fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 70.

Det Europæiske Databeskyttelsesråd har sin egen forretningsorden, som indeholder de vigtigste regler for rådets drift, herunder organisering, samarbejdet mellem medlemmer og arbejdsmetoder. Rådet bistås af et sekretariat, som udfører sine opgaver efter instruks fra formanden. Sekretariatet ligger i Bruxelles, hvor rådets møder også afholdes.

Det Europæiske Databeskyttelsesråd holder møder af 2 dages varighed en gang om måneden. Rådet afholdt fra maj 2018 og året ud fem møder. Datatilsynet deltager i møderne. Hvor afstemning er nødvendig, træffer rådet afgørelse med simpelt flertal blandt sine medlemmer, medmindre andet følger af databeskyttelsesforordningen.

I 2018 var der stadig stor fokus på udarbejdelse af vejledninger, men i tillæg hertil behandlede rådet også de første sager i den såkaldte sammenhængsmekanisme, som skal være med til at sikre en ensartet anvendelse af reglerne i de enkelte lande.

Det Europæiske Databeskyttelsesråd har sin egen hjemmeside, www.edpb.europa.eu, ligesom det har sin egen Twitter-profil, @EU_EDPB, og egen LinkedIn profil, European Data Protection Board, hvor det er muligt at følge rådets arbejde.

Allerede som følge af den indflydelse Det Europæiske Databeskyttelsesråd fremover får på databeskyttelsesområdet – også i Danmark – er Datatilsynet aktivt involveret i rådets arbejde bl.a. gennem deltagelse i flere ekspertarbejdsgrupper under rådet og i forberedelsen af vejledninger og afgørelser.

Arbejdet med forberedelsen af vejledninger, udtalelser, afgørelser mv., som Databeskyttelsesrådet skal træffe beslutninger om, forestås primært af pt. 12 ekspertarbejdsgrupper, som mødes med 1-2 måneders intervaller, og imellem de fysiske møder udveksles der skriftlige bemærkninger og afholdes telefonmøder.

Særlige internationale tilsynsforpligtelser

Schengen-informationssystemet (SIS)

Som en del af Schengen-samarbejdet om et fælles område uden indre grænser samarbejder medlemslandene om kriminalitetsbekæmpelse og kontrol ved de ydre grænser via bl.a. et fælles informationssystem (SIS II), som indeholder personoplysninger. Datatilsynet fører tilsyn med, at de danske myndigheder med adgang til systemet overholder en række regler i den forbindelse. Som led i tilsynet med behandling af personoplysninger i SIS II deltager Datatilsynet i Koordinationsgruppen for tilsynet med anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II SCG). Koordinationsgruppen består af repræsentanter for Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse, de nationale datatilsyn i EU-medlemslandene samt de nationale datatilsyn i Island, Norge, Liechtenstein og Schweiz. I 2018 har der været afholdt to møder, hvor gruppen bl.a. har haft besøg af repræsentanter for EU-Kommissionen og eu-LISA med henblik på orientering om den seneste udvikling på området og drøftelser af de aktuelle databeskyttelsesretlige problemstillinger.

Gruppen har herudover bl.a. drøftet følgende emner:

- Opbevaring af SIS II-logs på nationalt niveau
- Nationale kriterier for anvendelse af artikel 24-indberetninger (nægtelse af indrejse og ophold)

På Datatilsynets hjemmeside under punktet "Internationalt" findes generel information om Schengen-samarbejdet, Schengen-informationssystemet (SIS II) og Datatilsynets opgaver i relation til SIS II, herunder muligheden for at klage til Datatilsynet over behandling af personoplysninger i SIS II.

Datatilsynet foretog i slutningen af 2018 et tilsyn med Rigspolitiets behandling af personoplysninger i Schengen-informationssystemet. Tilsynet forventes afsluttet i 2019.

Toldinformationssystemet (CIS)

Toldinformationssystemet har til formål at bekæmpe svig inden for EU ved gennem hurtig deling af informationer mellem EU-landenes myndigheder at kunne forebygge, efterforske og retsforfølge transaktioner, der er i strid med EU's told- og landbrugsbestemmelser. Formålet er endvidere at kunne forebygge, efterforske og retsforfølge overtrædelser af nationale love vedrørende toldadministration.

SKAT er dataansvarlig for toldinformationssystemet i Danmark, mens Datatilsynet er tilsynsmyndighed. Datatilsynet fører således tilsyn med behandlingen af informationer i den danske del af det fælleseuropæiske toldinformationssystem.

På EU-niveau deltager Datatilsynet i Den Fælles Tilsynsmyndighed for Toldinformationssystemet (JSA Customs) og Koordinationsgruppen for tilsynet med Toldinformationssystemet (CIS SCG).

Der har i 2018 været afholdt to møder i Koordinationsgruppen for tilsynet med Toldinformationssystemet.

Eurodac

Eurodac er et centralt fingeraftryksregister over asylansøgere i EU, som er oprettet med henblik på at fremme asylproceduren i EU. Datatilsynet fører tilsyn med, at de danske myndigheder med adgang til systemet overholder en række regler i den forbindelse. Som led i tilsynet med Eurodac deltager Datatilsynet i Koordinationsgruppen for tilsynet med Eurodac (Eurodac SCG). Koordinationsgruppen består af repræsentanter for Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse, de nationale datatilsyn i EU-medlemslandene samt de nationale datatilsyn i Island, Norge, Liechtenstein og Schweiz. I 2018 har der været afholdt to møder, hvor gruppen bl.a. har haft besøg af repræsentanter for EU-Kommissionen og eu-LISA med henblik på orienteringer om den seneste udvikling på området og drøftelser af de aktuelle databeskyttelsesretlige problemstillinger.

Endvidere har gruppen bl.a. drøftet følgende emner:

- EU-Kommissionens forslag af 4. maj 2016 til revision af Eurodac-forordningen
- Udøvelsen af de registreredes rettigheder

På Datatilsynets hjemmeside under punktet "Internationalt" findes generel information om Eurodac og Datatilsynets opgaver i relation til Eurodac, herunder muligheden for at klage til Datatilsynet over behandling af personoplysninger i Eurodac.

Visum-informationssystemet (VIS)

Til håndteringen af ansøgninger om visa til kortvarige ophold inden for Schengen-landene er der i EU oprettet et centralt register over visumansørgernes fingeraftryk og ansigtsbilleder. Datatilsynet fører tilsyn med, at de danske myndigheder med adgang til systemet overholder en række regler i den forbindelse. Som led i tilsynet med behandling af personoplysninger i VIS deltager Datatilsynet i Koordinationsgruppen for tilsynet med Visum-informationssystemet (VIS SCG). Koordinationsgruppen består af repræsentanter for Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse, de nationale datatilsyn i EU-medlemslandene samt de nationale datatilsyn i Island, Norge, Liechtenstein og Schweiz. I 2018 har der været afholdt to møder, hvor gruppen bl.a. haft besøg af repræsentanter for EU-Kommissionen og EU-LISA, som har orienteret gruppen om den seneste udvikling på området, herunder EU-Kommissionens forslag til en ny VIS-forordning.

Gruppen har herudover bl.a. drøftet følgende emner:

- Databeskyttelsesretlig træning af personale hos myndigheder, der har adgang til VIS
- Gennemførelsen af VIS-forordningens artikel 41, der omhandler tilsyn ved de nationale tilsynsmyndigheder
- Anbefalinger vedrørende brugen af Eksterne Service Providers (ESP)

På Datatilsynets hjemmeside under punktet "Internationalt" findes generel information om VIS og Datatilsynets opgaver i relation til VIS, herunder muligheden for at klage til Datatilsynet over behandling af personoplysninger i VIS.

Datatilsynet foretog i slutningen af 2018 et tilsyn med Udlændinge- og Integrationsministeriets behandling af personoplysninger i Visum-informationssystemet. Tilsynet forventes afsluttet i 2019.

Indre Markeds-informationssystemet (IMI)

Indre Markeds-Informationssystemet, der er udarbejdet af EU-Kommissionen, og som giver offentlige myndigheder i EU mulighed for at samarbejde medlemsstaterne imellem.

Datatilsynet er udpeget som tilsynsmyndighed i relation til behandlingen af personoplysninger i den danske del af systemet. På EU-niveau deltager Datatilsynet i Koordinationsgruppen for tilsynet med Indre Markeds-informationssystemet (IMI SCG)

Der har i 2018 ikke været afholdt møde i Koordinationsgruppen.

Eurojust

Eurojust er et EU-organ, som blev oprettet i 2002 for at forbedre kompetente myndigheders effektivitet inden for EU's medlemsstater, når myndighederne beskæftiger sig med efterforskning og rets-

forfølgning af alvorlig grænseoverskridende og organiseret kriminalitet. For at udføre sine opgaver behandler Eurojust væsentlige mængder oplysninger, ofte persondata, der relaterer sig til mistænkte, dømte personer, vidner og ofre for forbrydelser.

Datatilsynet er repræsenteret i den Fælles Kontrolinstans (JSB), som er en uafhængig kontrolinstans oprettet i medfør af paragraf 23 i Eurojust-afgørelsen (Rådets afgørelse af 28. februar 2002 om oprettelse af Eurojust for at styrke bekæmpelsen af grov kriminalitet som ændret ved Rådets afgørelse af 16. december 2008), og som kollektivt overvåger Eurojusts aktiviteter, der involverer behandling af persondata, og sikrer, at disse udføres i henhold til Eurojust-afgørelsen. JSB's medlemmer er dommere eller personer, der har tilsvarende uafhængighed (i praksis databeskyttelseskommissærer), og som derfor har væsentlig ekspertise inden for både databeskyttelse og retligt samarbejde.

Der har i 2018 været afholdt ét møde i den fælles kontrolinstans.

Europarådet

Europarådet blev oprettet i 1949 og danner i dag rammen om et samarbejde mellem 47 lande, herunder de 28 EU-lande. Danmark var blandt de 10 stiftende medlemmer af Europarådet i 1949. Medlemskab af Europarådet kræver, at staterne underskriver Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK). I databeskyttelsessammenhæng har Danmark ratificeret Europarådets konvention om beskyttelse af det enkelte menneske i forbindelse med elektronisk databehandling af personoplysninger (konvention 108) og tillægsprotokollen om tilsynsmyndigheder og grænseoverskridende dataudveksling (konvention 181). Datatilsynet er udpeget som tilsynsmyndighed i forhold til konvention 108.

I 2018 har det fra dansk side være Justitsministeriet, der har mødt i Europarådets arbejdsgruppe for databeskyttelse, hvor man i 2018 bl.a. har tilendebragt forhandlingerne om en modernisering af konvention 108.

Berlin-gruppen

International Working Group on Data Protection in Telecommunications, også kaldet Berlin-gruppen, er en arbejdsgruppe under Den Internationale Konference. Berlin-gruppen fokuserer på nye informations-teknologier og tendenser med henblik på at afdække implikationer for databeskyttelse og privatliv, ligesom gruppen kommer med anbefalinger til interessenter. Gruppens arbejde afspejles i rækken af publicerede udtalelser, såkaldte Working Papers, som er tilgængelige på Berlin-gruppens hjemmeside.

I 2018 afholdt Berlin-gruppen to møder. I april mødtes gruppen i Budapest, Ungarn, og i november afholdtes gruppens møde i Queenstown, New Zealand.

Berlin-gruppens fokus på privatliv og sikkerhed har i 2018 ført til vedtagelsen af to Working Papers. Det ene omkring brugen af kunstig intelligens, AI. Det andet om Wider Area Location Tracking, som vedrører forhold omkring brugen af de positions- og lokaliseringsdata, som mobiltelefoner og anden bærbar elektronik afgiver.

Dokumentet om kunstig intelligens tager udgangspunkt i brugen af algoritmer på oplysninger om fysiske personer, algoritmers mulige forudindtagethed, og metoderne til træning af algoritmer. Herudover fokuseres der særligt på de problemstillinger, som kunstig intelligens giver, når en sammenstilling af store datamængder gør, at der kan genskabes personhenførbare informationer ud af datasæt, der ellers isoleret set bliver betragtet som værende "anonyme".

Dokumentet om Wider Area Location Tracking, tager udgangspunkt i de forhold for persondatabeskyttelse, der opstår i de såkaldte "smart cities" eller ved brug af "urban connectivity", hvor der på store

mængder data blandt andet mastedata, wi-fi- og bluetooth-forbindelser kan følges og målrettes både fremtidig brug af f.eks. offentlig transport og andre ydelser, eller hvor der på baggrund af indsamling af metadata målrettes markedsføring mod det enkelte individ, når bestemte reklameskilte passerer.

Herudover foreligger der et næsten færdigt Working Paper om det såkaldte "internet of things", IOT. Denne opkobling på internettet af diverse husholdningsartikler, aktivitetsmålere og legetøj til børn, skaber en betydelig informationsindsamling hos den enkelte, og enhederne har typisk ingen eller kun ringe sikkerhed. Berlin-gruppens mål har været at få lavet beskrivelser og oplæg til standarder, der giver brugere af sådant udstyr mulighed for dels at vide, hvordan og hvor oplysninger indsamles og lagres, dels at sikre at enhederne kan opdateres sådan, at sikkerheden ikke kompromitteres.

Berlin-gruppen har endvidere fortsat arbejdet med de såkaldte "connected cars". Der bliver arbejdet på at få konsolideret viden fra de forskellige bilproducenter og de forskellige udviklingshuse og serviceleverandører, der leverer denne type af teknologi til biler. Der kigges på alt fra brug af telemetri, færdselsovervågning, kørestilsanalyse og til "infotainment". Udviklingen går mere og mere hen imod biler med fast opkobling og brug af internetbaserede apps. Herudover er også de såkaldte autonome køretøjer såsom førerløse biler på dagsordenen i gruppen. Der arbejdes på beskrivelser af den betydning, teknologien har for såvel privatliv som databeskyttelse, og hvordan brugen kan ske gennemsigtigt og under brugerens kontrol.

Disse emner vil gruppen komme med udtalelser om i 2019.

I årets løb har Berlin-gruppen endvidere fortsat arbejdet med andre aktuelle emner, som indeholder problemstillinger med hensyn til databeskyttelse og beskyttelse af privatliv, eksempelvis anvendelse af biometri i elektronisk online autentifikation, ISO-standardisering, privatlivsbeskyttelse ved ICANN's RDS (Registration Directory Services) for internettet, og forhold omkring forfølgelse og uønsket opmærksomhed i digital forstand, det såkaldte cyber bullying and stalking.

Nordisk samarbejde

Datatilsynet lægger stor vægt på at have et tæt samarbejde med de øvrige nordiske datatilsyn som følge af mange fælles interesser og synspunkter. De nordiske tilsyn er derfor i jævnlig kontakt om såvel konkrete som generelle emner og drøfter også emner af fælles interesse i forbindelse med deltagelse i møder i Det Europæiske Databeskyttelsesråd og dets ekspertarbejdsgrupper.

I tillæg hertil afholder tilsynene en gang om året et fællesnordisk samarbejds møde med deltagelse af såvel ledelse, som sagsbehandlere og it-eksperter samt et mindre opfølgingsmøde senere på året. Datatilsynet var vært for disse to møder i 2018, hvor en såkaldt Københavnererklæring om det fremtidige samarbejde blev vedtaget med henblik på at uddybe og konkretisere samarbejdet i endnu højere grad. Det var første gang, at der blev vedtaget en sådan erklæring.

Den europæiske konference

Sammen med de øvrige europæiske datatilsyn deltager Datatilsynet normalt i den årlige Europæiske Konference for datatilsynsmyndigheder, også kaldet Forårskonferencen. Konferencen, der kun er for europæiske datatilsyn, blev i 2018 afholdt i Albanien. Datatilsynet deltog ikke i konferencen i 2018.

Den internationale konference

Den Internationale Konference for Databeskyttelsesmyndigheder er en årlig konference med deltagere fra hele verden. Konferencen består dels af en lukket del forbeholdt ledere af de forskellige datatilsyn, som er medlem af konferencen, og en åben del tilgængelig for alle.

Konferencen har sin egen hjemmeside, www.icdppc.org, hvor man kan følge konferencens arbejde, herunder de resolutioner, der vedtages på de årlige konferencer. I 2018 vedtog man på konferencen, der blev afholdt i Bruxelles, bl.a. resolutioner om etik og databeskyttelse i kunstig intelligens, e-læringsportaler og samarbejdet mellem databeskyttelses- og forbrugerm myndigheder.

Den internationale konference gennemgår p.t. en udvikling over imod at blive et egentlig internationalt netværk for databeskyttelsesmyndigheder fremfor som nu primært at være en årlig konference.

I regi af den internationale konference er der nedsat forskellige arbejdsgrupper, herunder den såkaldte Berlin-gruppe, som Datatilsynet deltager i.

Grønland og Færøerne

Efter anmodning fra Grønlands Selvstyre blev en særlig udgave af den tidligere gældende persondatalov ved kongelig anordning pr. 1. december 2016 sat i kraft for Grønland. Loven afløste de hidtil gældende registerlove fra 1978.

Persondataloven er endvidere med virkning fra den 1. juli 2017 sat i kraft for rigsmyndighedernes behandling af oplysninger på Færøerne. For den behandling af personoplysninger på Færøerne, der foretages af færøske myndigheder og af private virksomheder, organisationer mv. gælder den færøske persondatalov. Tilsynsmyndighed i forhold til denne lov er det færøske datatilsyn Dátueftirlitið.

Regler for grønlandsk virksomhed med fast driftssted i Danmark

Et grønlandsk advokatfirma rettede henvendelse til Datatilsynet med en forespørgsel om databeskyttelsesforordningens territoriale anvendelsesområde.

Advokatfirmaet, som udelukkende driver virksomhed i Grønland, har en medarbejder, der befinder sig i Danmark, men som driver virksomhed i Grønland, og som via en fjernadgang arbejder i advokatfirmaets sagsbehandlingssystem, der hostes i Grønland.

Da medarbejderen er bosiddende i Danmark, har det været nødvendigt for firmaet at registrere et fast driftssted i Danmark for denne medarbejder alene under virksomhedsformen "Anden udenlandsk virksomhed" med et selvstændigt CVR-nummer.

Datatilsynet lagde i sin besvarelse indledningsvis til grund, at medarbejderen ikke var at betragte som advokatfirmaets databehandler, men derimod som en del af virksomheden – den dataansvarlige – som sådan.

Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 3, stk. 2, at forordningen finder anvendelse på behandling af personoplysninger om registrerede, der er i Unionen, og som foretages af en dataansvarlig eller databehandler, der ikke er etableret i Unionen, hvis behandlingsaktiviteterne vedrører udbud af varer eller tjenester til sådanne registrerede i Unionen, uanset om betaling fra den registrerede er påkrævet (litra a), eller overvågning af sådanne registreredes adfærd, for så vidt deres adfærd finder sted i Unionen (litra b).

Datatilsynet fremhævede i den forbindelse præambelbetragtning nr. 23 til forordningen, hvoraf det fremgår, at det med henblik på at afgøre, om en dataansvarlig eller databehandler udbyder varer eller tjenesteydelser til registrerede, der befinder sig i Unionen, bør undersøges, om det er åbenbart, at den dataansvarlige eller databehandleren påtænker at udbyde tjenesteydelser til registrerede i en eller flere EU-medlemsstater. Selv om det forhold, at der er adgang til den dataansvarliges, databehandlerens eller en mellemmands websted i Unionen, til en e-mailadresse eller til andre kontaktoplysninger, eller at der anvendes et sprog, der almindeligvis anvendes i det tredjeland, hvor den dataansvarlige er etableret, i sig selv er utilstrækkeligt til at fastslå en sådan hensigt, kan faktorer såsom anvendelse af et sprog eller en valuta, der almindeligvis anvendes i en eller flere medlemsstater, med mulighed for at bestille varer og tjenesteydelser på det pågældende sprog eller omtale af kunder eller brugere, der befinder sig i Unionen, gøre det åbenbart, at den dataansvarlige påtænker at udbyde varer eller tjenesteydelser til registrerede i Unionen.

På baggrund af det oplyste til sagen var det Datatilsynets opfattelse, at advokatfirmaet ikke udbyder tjenester til registrerede i Unionen. Datatilsynet lagde i den forbindelse vægt på, at advokatfirmaet alene behandler sager om grønlandske forhold, samt at de foreliggende oplysninger og indholdet af advokatfirmaets hjemmeside ikke taler for, at advokatfirmaet har til direkte og åbenbar hensigt at udbyde tjenesteydelser til registrerede i Danmark.

Datatilsynet lagde endvidere til grund, at advokatfirmaet ikke har intentioner om at etablere eller forøge sine kommercielle relationer til registrerede i Danmark. Tilsynet pegede endvidere på, at den blotte adgang til en hjemmeside, hvor der anvendes et europæisk sprog, ikke i sig selv er tilstrækkeligt til at fastslå en sådan hensigt.

Der var derfor efter Datatilsynets opfattelse ikke tale om sådanne behandlingsaktiviteter, der udgør udbud af varer eller tjenesteydelser til registrerede, der er i Unionen, for en dataansvarlig eller databehandler, der ikke er etableret i Unionen, i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 3, stk. 2, litra a.

Det grønlandske advokatfirmas behandlingsaktiviteter var således ikke omfattet af databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde.

2. del: Retshåndhævelsesloven

Den 30. april 2017 trådte lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger (retshåndhævelsesloven) i kraft. Denne del af årsberetningen omhandler derfor retshåndhævelsesloven i perioden 1. maj 2017 til 31. december 2018.

Loven gælder for politiets, anklagemyndighedens, herunder den militære anklagemyndigheds, kriminalforsorgens, Den Uafhængige Politiklagemyndigheds og domstolenes behandling af personoplysninger, der helt eller delvis foretages ved hjælp af automatisk databehandling, og for anden ikke-automatisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register, når behandlingen foretages med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbårde strafferetlige sanktioner, herunder for at beskytte mod eller forebygge trusler mod den offentlige sikkerhed.

Datatilsynet fører tilsyn med enhver behandling omfattet af loven med undtagelse af behandling af oplysninger, der foretages for domstolene. Tilsynet med domstolene foretages af henholdsvis Domstolsstyrelsen og retterne i overensstemmelse med retshåndhævelseslovens regler. Siden retshåndhævelseslovens trådte i kraft har Datatilsynet bl.a. behandlet klagesager og foretaget en række planlagte tilsyn med de retshåndhævende myndigheders overholdelse af retshåndhævelsesloven. Temaerne for tilsynene har været de registreredes rettigheder og persondatasikkerhed.

Klage – Rigsadvokatens videregivelse af tredjemand

Datatilsynet behandlede i 2018 en klagesag om Rigsadvokatens videregivelse af helbredsoplysninger til de forurettede i en sag, hvor anklagemyndigheden havde truffet afgørelse om påtaleopgivelse og tiltalefrafald

Klager var tiltalt i sagen, hvor Rigsadvokaten havde truffet afgørelse om tiltalefrafald og påtaleopgivelse under henvisning til, at der forelå særlig formildende omstændigheder, og at videre forfølgning i øvrigt ikke kunne ventes at føre til, at sigtede fandtes skyldig. Videregivelse af oplysninger om klager skete i forbindelse med underretning efter retsplejelovens § 724, stk. 1, af sagens forurettede.

Rigsadvokaten havde i brevet til de forurettede oplyst, at der ved afgørelsen om tiltalefrafald var lagt vægt på oplysninger om klagers helbred. I den forbindelse beskrev Rigsadvokaten i detaljer klagers fysiske og psykiske helbredsforhold.

Datatilsynet fandt, at videregivelsen var sket som led i Rigsadvokatens afgørelse i en straffesag, og tilsynet behandlede derfor klagesagen efter reglerne i retshåndhævelsesloven.

Efter retshåndhævelseslovens § 10 må oplysninger om helbredsforhold ikke behandles, medmindre det er strengt nødvendigt. Oplysninger, som behandles, skal endvidere være relevante og tilstrækkelige og må ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles, jf. lovens § 4, stk. 3.

Datatilsynet fandt, at retsplejelovens regler om underretning af sagens forurettede kunne være opfyldt uden at videregive oplysninger om klagers helbredsforhold. Tilsynet fandt således, at det ikke var strengt nødvendigt at videregive oplysningerne til de forurettede i sagen, og at videregivelsen omfattede mere, end hvad der var påkrævet af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne var indsamlet og senere behandlet. Ved vurderingen lagde Datatilsynet vægt på navnlig detaljeringsgraden i beskrivelsen af klagers helbredsforhold.

Datatilsynet fandt det herefter kritisabelt, at Rigsadvokaten havde videregivet oplysninger om klagers helbredsforhold til de forurettede.

På baggrund af klagesagen og ændringen af databeskyttelsesreglerne, udtalte Datatilsynet endvidere, at Rigsadvokaten burde træffe de fornødne foranstaltninger med henblik på at sikre, at fremtidige underretninger vil ske i overensstemmelse med retshåndhævelsesloven. Datatilsynet anbefalede herefter, at Rigsadvokaten tog initiativ til at ændre en Rigsadvokatmeddelelse om vejledning af forurettede mv., som senest var blevet revideret den 16. juli 2014, således at den fremover kommer til at indeholde oplysninger om behandling af personoplysninger efter retshåndhævelsesloven i forbindelse med retsplejelovens § 724, stk. 1.

Tilsyn hos Direktoratet for Kriminalforsorgen

I 2018 gennemførte Datatilsynet et planlagt tilsyn hos Direktoratet for Kriminalforsorgen (DfK) med fokus på de registreredes rettigheder, som findes i afsnit 3 i retshåndhævelsesloven.

Under selve tilsynsbesøget i april blev Datatilsynet bekendt med, at der ikke i Kriminalforsorgen, herunder i DfK, var taget endelig stilling til fordelingen af dataansvar. På tilsynsbesøget oplyste DfK, at direktoratet forventede, at konstruktionen for fordelingen af dataansvaret ville være på plads før sommeren 2018.

Efter anmodning fra Datatilsynet oplyste DfK den 19. oktober 2018, at der fortsat ikke var taget endelig stilling til fordelingen af dataansvar i Kriminalforsorgen.

Den 12. december 2018 udtalte Datatilsynet alvorlig kritik af DfK for ikke at have taget endelig stilling til fordelingen af dataansvar og for ikke i tilstrækkeligt omfang at have levet op til kravene om oplysningspligten og meddelelse af indsig.

Datatilsynet udtalte bl.a., at tilsynet fandt det yderst bekymrende og langt fra tilfredsstillende, at der ikke i Kriminalforsorgen på tidspunktet for tilsynsbesøget var taget endelig stilling til fordelingen af dataansvar, og at der heller ikke 6 måneder efter tilsynsbesøget var taget endelig stilling hertil på trods af, at DfK under tilsynsbesøget oplyste, at direktoratet forventede, at fordelingen ville være på plads før sommeren 2018.

Datatilsynet bemærkede i den forbindelse, at tilsynet kunnet konstatere, at den manglende stillingtagen til dataansvaret bl.a. har medført, at Kriminalforsorgen, herunder DfK, ikke har været i stand til at angive den/de korrekte dataansvarlige(s) identitet(er) i forskellige meddelelser til de registrerede.

Herudover anmodede Datatilsynet DfK om senest den 16. januar 2019 at sende tilsynet en redegørelse for den endelige fordeling af dataansvar, herunder også fordelingen af dataansvar i hele Kriminalforsorgen. Datatilsynet anmodede endvidere DfK om senest 16. januar 2019 at sende en redegørelse for, hvilke skridt der er taget, eller vil blive taget, for at sikre, at direktoratet fremadrettet efterlever kravene til oplysningspligten og meddelelse af indsig.

I et brev af 19. december 2018 orienterede DfK Datatilsynet om, at Kriminalforsorgens koncernledelse den 18. december 2018 har truffet beslutning om, at Kriminalforsorgen er dataansvarlig for behandling af personoplysninger i DfK samt de fire underliggende kriminalforsorgsområder. Herudover har DfK i senere breve til Datatilsynet redegjort for, hvilke skridt der er taget og vil blive taget for at sikre, at direktoratet efterlever kravene til oplysningspligten og meddelelse af indsig.

DATATILSYN

Bilag 1: Oversigt over lovgivning mv.

Love, bekendtgørelser og vejledninger

Databeskyttelsesforordningen

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse).

Databeskyttelsesloven

- Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

Retshåndhævelsesdirektivet

- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbårde strafretlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA.

Retshåndhævelsesloven

- Lov nr. 410 af 27. april 2017 om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger. Loven er senest ændret ved lov nr. 506 af 23. maj 2018 om ændring af lov om tv-overvågning og lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger.

Relevante forarbejder mv.

- Justitsministeriets betænkning nr. 1565 om databeskyttelsesforordningen (2016/679) – og de retlige rammer for dansk lovgivning.
- Lovforslag nr. L 68 af 25. oktober 2017 om lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).
- Retsudvalgets betænkning af den 9. maj 2018 over Forslag til lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

Relevante bekendtgørelser

- Bekendtgørelse nr. 594 af 29. maj 2018 om behandling af personoplysninger i forbindelse med Forsvarets internationale operative virke.
- Bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret).
- Bekendtgørelse nr. 1287 af 25. november 2010 om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager inden for Den Europæiske Union og Schengen-samarbejdet.
- Bekendtgørelse nr. 1757 af 27. december 2018 om PNR-enhedens behandling af PNR-oplysninger i en overgangsperiode.
- Bekendtgørelse nr. 1134 af 13. oktober 2017 om underretning ved udgang og løsladelse mv. samt ved medvirken i tv- eller radioprogrammer eller portrætinterview.
- Bekendtgørelse nr. 1080 af 20. september 2017 om politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG).
- Bekendtgørelse nr. 1079 af 20. september 2017 om behandling af personoplysninger i Politiets Efterforskningsstøttedatabase (PED).
- Bekendtgørelse nr. 1078 af 20. september 2017 om politiets behandling af oplysninger i forbindelse med tværgående informationsanalyser.

Danske vejledninger

- Vejledning af 10. oktober 2017 om databeskyttelsesforordningen (Generel informationspjece)
- Vejledning af 8. november 2017 om samtykke
- Vejledning af 15. november 2017 om dataansvarlige og databehandlere
- Vejledning af 29. september 2017 om databeskyttelsesrådgivere
- Vejledning af 28. september om overførsel af personoplysninger til tredjelande
- Vejledning af 17. januar 2018 om adfærdskodekser og certificeringsordninger.
- Vejledning af 1. februar 2018 om fortegnelse.
- Vejledning af 28. februar 2018 om håndtering af brud på persondatasikkerheden.
- Vejledning af 14. marts 2018 om de registreredes rettigheder.
- Vejledning af 22. marts 2018 om konsekvensanalyse.
- Vejledning af 25. maj 2018 om overførelse af personoplysninger til tredjelande.
- Vejledning af 29. juni 2018 om databeskyttelse gennem design og standardindstillinger.
- Vejledning af 26. november 2018 om databeskyttelse og ansættelsesforhold.

Fælleseuropæiske vejledninger

- Guidelines 1/2018 on certification and identifying certification criteria in accordance with Articles 42 and 43 of the Regulation 2016/679
- Guidelines 3/2018 on the territorial scope of the GDPR (Article 3)
- Recommendation on the Standard Application form for Approval of Processor Binding Corporate Rules for the Transfer of Personal Data (WP265)
- Recommendation on the Standard Application for Approval of Controller Binding Corporate Rules for the Transfer of Personal Data (WP264)
- Working Document Setting Forth a Co-Operation Procedure for the approval of "Binding Corporate Rules" for controllers and processors under the GDPR (WP263 rev.01)
- Working Document setting up a table with the elements and principles to be found in Processor Binding Corporate Rules (WP 257rev.01)
- Working Document setting up a table with the elements and principles to be found in Binding Corporate Rules (WP256rev.01)
- Automated individual decision-making and Profiling for the purposes of Regulation 2016/679 (wp251rev.01)
- Guidelines on Personal data breach notification under Regulation 2016/679 (wp250rev.01)
- Working document on Adequacy Referential (wp254rev.01)
- Guidelines 2/2018 on derogations of Article 49 under Regulation 2016/679
- Guidelines on Consent under Regulation 2016/679 (wp259rev.01)
- Guidelines on transparency under Regulation 2016/679 (WP260rev.01)

Den nævnte lovgivning og bekendtgørelser findes på Retsinformations hjemmeside. Reglerne er endvidere tilgængelige via Datatilsynets hjemmeside under "Lovgivning", hvor også alle de nævnte vejledninger (danske og fælleseuropæiske) er offentliggjort under "Vejledninger og skabeloner".

Bilag 2: Persondataloven

Statistiske oplysninger om persondataloven

Indtil den 25. maj 2018, hvorefter databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven finder anvendelse, gjaldt lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger (persondataloven) med senere ændringer. Der var endvidere med baggrund i loven udstedt en række bekendtgørelser, ligesom der var udarbejdet enkelte vejledninger mv.

Datatilsynet har derfor i 2018 behandlet en række sager efter denne tidligere lovgivning. Der blev i perioden 1. januar 2018 til 24. maj 2018 oprettet 3449 sager. Til sammenligning blev der i hele 2017 oprettet 5024 sager.

Nedenfor følger et par eksempler på sager, som Datatilsynet behandlede i denne periode.

Lov om ændring af tv-overvågningsloven

I januar 2018 anmodede Justitsministeriet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til udkast til lov om ændring af tv-overvågningsloven mv. Lovforslaget havde bl.a. til formål at efterkomme et ønske fra regeringen om, at erhvervsdrivende virksomheder – som noget nyt – skulle have mulighed for at advare hinanden om f.eks. omrejsende kriminelle ved bl.a. at videregive billeder af gerningspersoner optaget med tv-overvågning.

Efter at sagen havde været forelagt for det daværende Dataråd, udtalte Datatilsynet, at selv om tilsynet fuldt ud anerkender regeringens ønske om, at erhvervsdrivende effektivt skal kunne beskytte sig selv, sine ansatte og værdier mod kriminelles aktiviteter, fandt tilsynet, at lovforslaget indeholdt en række databeskyttelses-retlige udfordringer og uklarheder.

Datatilsynet udtalte i den forbindelse bl.a., at det er tilsynets opfattelse, at der skal stilles strenge krav til videregivelse – mellem private erhvervsdrivende – af oplysninger om strafbare forhold i form af billeder, som er optaget i kriminalitetsforebyggende øjemed. Datatilsynet bemærkede i den forbindelse, at en udvidelse af private erhvervsdrivendes mulighed for at videregive tv-overvågningsbilleder bør være nøje afbalanceret i forhold til hensynet til den registrerede – dvs. personen på billedet. Efter Datatilsynets opfattelse vil det være særdeles belastende og indgribende, hvis der ved en fejl videregives tv-overvågningsbilleder af en person, der viser sig ikke at være gerningspersonen.

Med lovforslaget havde Justitsministeriet bl.a. lagt op til, at der kunne videregives tv-overvågningsbilleder af formodede gerningspersoner.

Hertil udtalte Datatilsynet, at det efter tilsynets opfattelse er tvivlsomt, om videregivelse af tv-overvågningsbilleder mellem erhvervsdrivende af formodede gerningspersoner vil være i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra c, om dataminimering. Datatilsynet opfordrede på den baggrund Justitsministeriet til at ændre lovforslaget med henblik på at stille strengere krav til, hvilke personer der må videregives tv-overvågningsbilleder af. Det var endvidere tilsynets opfattelse, at der skal være en betydelig grad af sikkerhed for, at personen, på de tv-overvågningsbilleder, der ønskes videregivet, rent faktisk er gerningspersonen.

Med lovforslaget havde Justitsministeriet endvidere lagt op til, at der flere steder skulle foretages en række subjektive vurderinger, før der kunne ske videregivelse. Datatilsynet opfordrede i den forbindelse Justitsministeriet til at ændre de foreslåede betingelser for videregivelse, således at disse i videst muligt omfang bliver baseret på objektive krav. Som alternativ opfordrede Datatilsynet Justitsministeriet til i meget videre omfang end tilfældet at præcisere i forarbejderne til lovforslaget, hvornår de subjektive krav kan antages at være opfyldt.

Lovforslaget stillede endvidere krav om, at der alene kan ske videregivelse af tv-overvågningsbilleder til andre erhvervsdrivende i kriminalitetsforebyggende øjemed, hvis videregivelsen sker i et lukket system inden for en erhvervsorganisation, erhvervssammenslutning eller lignende, hvor vurderingen af, om billedet kan videregives i systemet, foretages af en eller flere kvalificerede fagpersoner, og hvor det sikres, at billedet kun kan tilgås af et begrænset antal autoriserede personer hos de relevante erhvervsdrivende og den systemansvarlige.

Af bemærkninger til lovforslaget fremgik, at det forhold, at organisationen mv. skal være ansvarlig for selve systemet, ikke samtidig betyder, at organisationen er dataansvarlig for videregivelsen af billederne, og at videregivelsen af billederne vil kunne foretages af organisationen mv. på vegne af den erhvervsdrivende, dvs. som databehandler.

Datatilsynet udtalte, at tilsynet finder det problematisk, at de erhvervsdrivende skal være dataansvarlige for de enkelte videregivelser af tv-overvågningsbilleder, når det ikke er de erhvervsdrivende selv, der er kompetente til at vurdere, om betingelserne for videregivelse er opfyldt mv.

Datatilsynet bemærkede endvidere, at det sædvanligvis er den dataansvarlige der afgør, til hvilke formål og med hvilke hjælpemidler, der må foretages behandling af personoplysninger. Herudover gjorde Datatilsynet opmærksom på, at efter databeskyttelsesforordningens artikel 29 må en databehandler kun behandle personoplysninger efter instruks fra den dataansvarlige, medmindre det kræves i henhold til EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret. Datatilsynet udtalte, at med den foreslåede ordning må der derfor stilles spørgsmålstejn ved, om databehandleren (organisationen) alene handler efter instruks fra de dataansvarlige (de erhvervsdrivende). Datatilsynet bemærkede herefter, at Justitsministeriet umiddelbart havde valgt at fravige udgangspunktet om, at instruks skal komme fra de dataansvarlige, uden at der i lovforslagets almindelige eller specielle bemærkninger var redegjort nærmere for Justitsministeriets overvejelser i den forbindelse.

Endelig havde Datatilsynet forskellige bemærkninger til lovforslagets bestemmelse om, at der skulle indhentes tilladelse fra tilsynet til systemet, forinden der kunne iværksættes en videregivelse af tv-overvågningsbilleder i systemet.

Klage over SKATs behandling af personoplysninger

Datatilsynet behandlede i 2018 en klagesag om SKATs behandling af oplysninger, som SKAT havde modtaget fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK).

Klager i sagen havde i en årrække været under efterforskning af SØIK for skattesvig på baggrund af en anmeldelse indgivet af SKAT. Som led i efterforskningen blev klagers telefon aflyttet, og en række dokumenter blev beslaglagt.

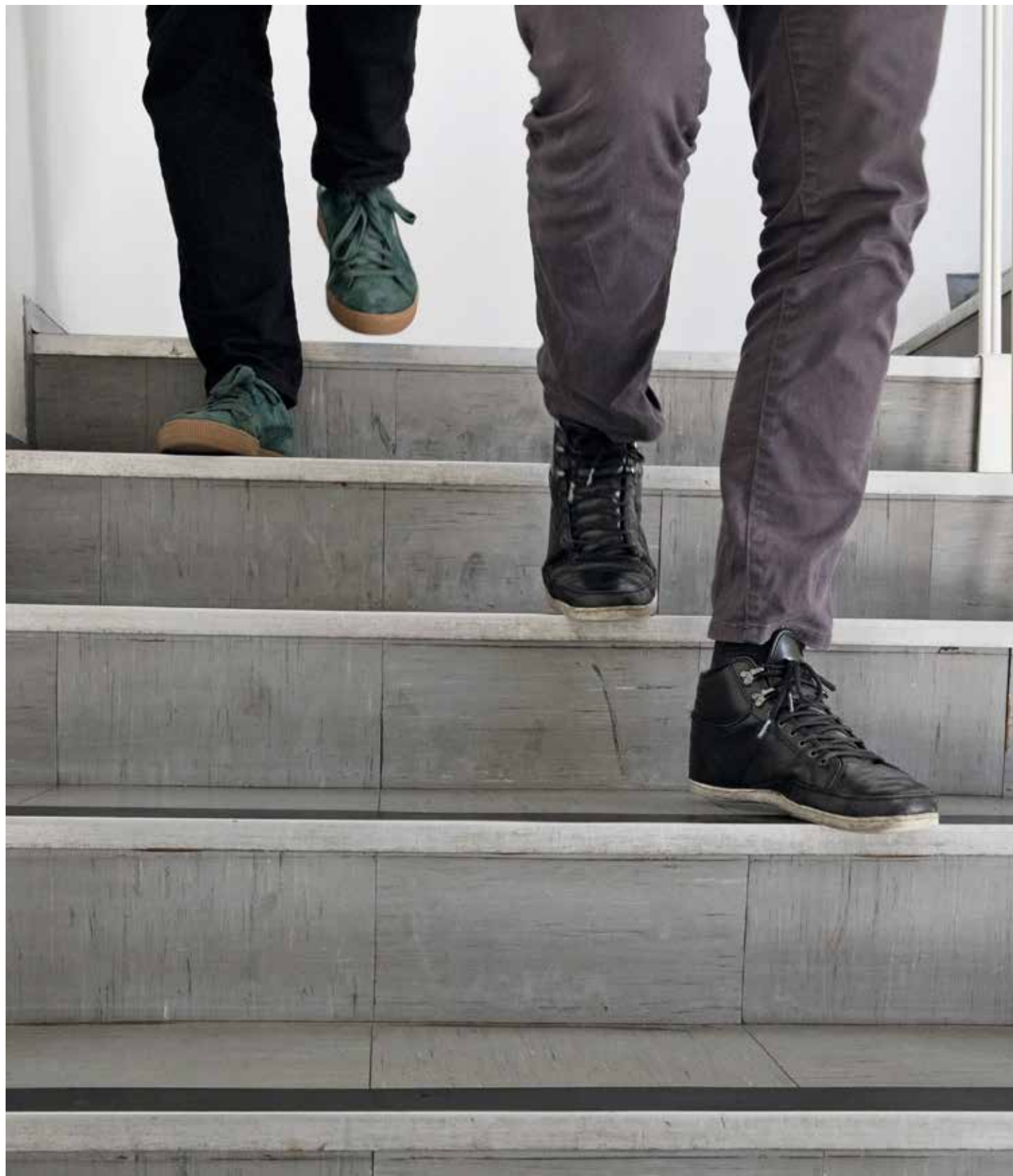
De oplysninger, der var blevet tilvejebragt ved efterforskningen, blev videregivet til SKAT. SØIK opgav efterfølgende påtale, mens SKAT fortsatte behandlingen af sagen mod klager og anvendte de oplysninger, der var indhentet af SØIK i forbindelse med efterforskningen i straffesagen.

Både byretten og landsretten fastslog, at visse af de oplysninger, der var videregivet til SKAT, var indhentet i strid med retsplejelovens regler.

Efter at sagen var blevet forelagt for Datarådet, traf Datatilsynet den 17. maj 2018 afgørelse i sagen. Datatilsynet fandt, at de oplysninger, der var indhentet i strid med retsplejelovens regler, og som fortsat indgik i SKATs behandling af klagers skattesag, blev behandlet i strid med persondataloven, og at oplysningerne derfor skulle slettes.

Datatilsynet har vurderet, at afgørelsen ville være den samme, hvis den var truffet efter de gældende regler i databeskyttelsesforordningen.

Årsberetning

© 2018 Datatilsynet

Eftertryk med kildeangivelse er tilladt

Udgivet af:

Datatilsynet

Borgergade 28, 5.

1300 København K

T 33 19 32 00

dt@datatilsynet.dk

datatilsynet.dk

Foto: Datatilsynet

ISBN nr. 978-87-999222-3-9

Datatilsynet

Borgergade 28, 5.
1300 København K
T 33 19 32 00
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk